Свети Архангел Михаило

Српска Православна Црква Ванкувер

БЕЛИ АНЂЕО

ХРИСТОС ВАСКРСЕ
ВАИСТИНУ ВАСКРСЕ!

ГОДИНА 2018 БРОЈ 19

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!
ВАИСТИНУ ВОСКРЕСЕ!

Очистимо осећања па ћемо видети Христа који блиста неприступачном светлошћу васкрсења, и говори: радујте се, да јасно чујемо певајући победничку песму.

Небеса да се достојно веселе, а земља да се радује и сав свет, видљив и невидљив, да празнује, јер Христос устаде – вечна радост.

Сада је све испуњено светлошћу, небо земља и подземље. Зато цела творевина нека светкује Христово васкрсење; у њему се утврђујемо.

Христе, јуче сам с тобом сахрањен, данас устајем с тобом који си васкрсао. Јуче сам тобом распет, ти ме, Спаситељу, прослави у свом царству.

Овај наречени и свети дан, први дан седмице, цар и господар, празник празника, славље свих славља, у који благосиљамо Христа у све векове.

Прићите да учествујемо у новом роду винограда, божанском весељу, у славни дан васкрсења, Христова царства, прослављајући га песмом као Бога довека.

Погледај унаоколо, Сионе, и види, ето, дођоше ти деца твоја са запада и севера и југа и истока као пријатна светила, благосиљајући у теби Христа довека.

Оче Сведржитељу, и Речи, и Душе, једна природа у којој се сједињују три ипостаси; превечни и најбожанственији, у теби смо крштени и тебе благосиљамо у све векове. ***Пасхалне стихире***

Управни Одбор ЦШО Св. Архангела Михаила, са свештеником, Колом Српских Сестара Косовка Девојка, Српском Школом и Ф.Г. Млада Србадија - свим православним хришћанима честитају најрадоснији празник Васкрсења Христовог:

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!
ВАИСТИНУ ВОСКРЕСЕ!

Бели Анђео Црквено-народни часопис
Ц.Ш.О. Св. Арханђела Михаила

Редакција:

Главни и одговорни уредник:
протојереј Малиша Миловановић

Дизајн корице:
Ненад Штрбац
Српска славна историја:
Љубомир и др Зорица Котур
Сарадници овог броја:
др Горан Станисављевић,
председница Српске школе Симонида Савић,
др Татјана Братић-Суботић и Предраг Вуколић
Рецензент, лектор и енглеска секција:
апсолвент теологије Љиљана Тољевић
Штампа:
Зоран Драгић

ВАСКРШЊА ПОСЛАНИЦА

Јер вам најприје предадох што и примих, да Христос умрије за гријехе наше по Писму, и да би погребен , и да је устао трећи дан по Писму (1 Кор. 15, 3-4)

Драга браћо и сестре,

Рече велики Апостол да је Господ Христос страдао и погребен и да је васкрсао онако како је проречено у Писмима. А и сам Господ после Свог Васкрсења разјашњава Својим ученицима шта је све пророковано о Њему у закону и пророцима (Лк. 24, 27). Ни на кога се другога те пророчке речи нису могле односити до само на Њега.

Ево скоро два миленијума прослављамо Христово Васкрсење, "Празник над празницима и Славље над слављима". И то је прослављање увек ново, увек савремено. Зашто? Зато што оно и данас духовно васкрсава из грешног стања свакога онога који верује у Васкрслог Христа. Оно нам објављује и објашњава тајну нашег живота и смрти. Али не само тајну нашу него и све творевине, то јест да ништа смрћу не пропада. Ту се види да је тајна живота неуништива. И у свему што је живо усађен је закон да се роди, расте и умире. Погледајмо само на пшенично зрно. Сеје се једно да би донело стоструки плод. Није ли сам Господ објаснио своју смрт и васкрсење овим примером рекавши: "*Заиста, заиста вам кажем, ако зрно пшенично паднувши на земљу не умре, онда једно остане; ако ли умре, род многи доноси"* (Јн. 12, 24).

Размислимо мало о овој тајни. У јесен се посеје пшеница и остане преко зиме под мразом, студени, снегом. Али кад дође пролеће и сунце загреје земљу, почиње да расте, разбијајући окове леда и тврдоћу земље. И зрно, које је пре тога умрло, распавши се, изгубивши своју срж и кору, али не губећи животворну клицу, израсло је у многородни клас. Није ли то победа смрти кроз смрт у овој створеној природи? Јесте. То је за нас тајна. А тајна живота је тесно повезана са тајном смрти. И обратно, тајна смрти је везана за тајну живота.

Господ Исус Христос као Бог није морао да умре. Али је примио људску смртну природу да би је учинио бесмртном кроз Своју смрт. Друкчије се смрт није могла победити. Друкчије се људска природа није могла исцелити од смртности и трулежности.

Драга браћо и сестре,

Немојмо се стидети да ових светлих и светих дана поздрављамо једни друге, па чак и наше непријатеље, уместо: добро јутро, добар дан, добро вече, најрадоснијим поздравом: Христос васкрсе! И кога имамо да се стидимо? Васкрслог Христа? Светих Апостола, Мученика, Јерараха, Преподобних Отаца и Мајки, који су својим животима и смрћу потврдили истину над истинама да је Исус Спас васкрсао из мртвих? А тешко нама ако се ми Њега постидимо! Јер ће се и Он нас постидети пред Анђелима и Оцем Својим небеским (Лк. 9, 26). Понесимо трчећи својим домовима светлост и радост Христовог Васкрсења, као што су жене Мироносице и Апостоли трчали да га објаве својим најближим. А Васкрсли Христос пробудиће оне који са вером и надом духовно спавају, како рече Св. Апостол Павле: "*Устани ти који спаваш и васкрсни из мртвих, и обасјаће те Христос*" (Еф. 5, 14). И не допустимо да се светлост Васкрслог Христа икада удаљи из душе наше коју смо још на Св. Крштењу примили, а нарочито у Светом Причешћу. Не заборавимо да светлост Христова просвећује све оне који Га вером и љубављу примају. Светлост Христова просвећује све.

Посебно ових дана сетимо се наше браће и сестара на Косову и Метохији, свих православних хришћана, било где да живе, да их Васкрсли Господ духовно и физички укрепи и просвети, да би пребродили сва страдања, патње и невоље.

Благодаримо Вам свима на Вашој несебичној помоћи нашој Епархији, манастиру, црквама, и свима онима којима је она била потребна. Нека Вам Васкрсли Господ Исус Христос врати Својим небеским непролазним Царством.

Од срца и душе топло Вас поздрављамо најрадоснијим поздравом:

ХРИСТОС ВАСКРСЕ!

ВАИСТИНУ ВАСКРСЕ!

Ваш молитвеник у Васкрслом Господу,

ЕПИСКОП КАНАДСКИ

+Митрофан

В а с к р с

Васкрс је највећи празник у хришћанској години, јер тада Црква доживљава централни догађај Христове победе над смрћу. То је дан радости вечне, јер тада је Христос доказао своју Божанску моћ када је сломио најјаче оружје у рукама Сатане, а то је смрт, На тај велики дан испунило се очекивање и жеља свих праведника и пророка од Адама до Јована Крститеља, Зато света Мати, Православна црква, пева на Ускрс овако: "Ово је дан који створи Господ, Радујмо се и веселимо се у њему!" Васкрсењем свога тела из гроба Христос је крунисао све раније празнике, почев од Божића и Богојављења, па све до Лазареве суботе, Цвети и Великог петка.

Лазарева субота Врбица Субота уочи празника Цвети (који увек падају у шесту недељу Часног поста) посвећена је успомени на васкрсење четвородневног Лазара, и на улазак Христов у Јерусалим, где су га деца свечано дочекала и поздравила.

Тада се у нашим храмовима у поподневним часовима служи вечерње богослужење, и у цркву се уносе млади врбови ластари, тек улистали. Пошто се врба освети, свештеник народу дели гранчице, и затим се врши трократни опход око храма са црквеним барјацима, рипидама и чирацима. Народ обилази око храма уз певање тропара Лазареве суботе.

Овај празник је искључиво празник деце. За тај дан мајке свечано обуку своју децу, па чак и ону најмању, од неколико месеци, доносе, свечано обучену, цркви, купују им звончиће везане на тробојку и стављају око врата Деца се радују, трче по порти и учествују у опходу око цркве. Младе врбове гранчице се односе кућама и стављају поред иконе и кандила. Са овим даном почињу велики Васкршњи празници.

Велика недеља Ова недеља се зове још и **Страсна седмица**, у којој се слави успомена на издају, хватање (хапшење) и страдање Господа Исуса Христа Ове седмице се у нашим храмовима врше посебна богослужења, и пожељно је да верници у њима редовно учествују. У овој недељи су нај-важнији празници Велики четвртак и Велики петак. На Велики четвртак служи се литургија светог Василија Великог, и тога дана је Господ установио свету тајну причешћа, зато је добро тога дана примити причешће. На тај дан увече, читају се дванаест јеванђеља о страдању Христовом, и док се чита-ју јеванђеља народ у цркви клечи.

На Велики петак, када се слави успомена на Христово распеће, у нашим храмовима, пододне износи се плаштаница (платно на коме је приказано полагање Христово у гроб), коју верници целивају све до Васкрса Плаштаница се поставља на посебно украшен сто (гроб Христов), испред олтара. У неким нашим крајевима, обичај је да се верници после целивања плаштанице, провлаче испод стола на који је положена плаштаница По народном веровању приликом провлачења, треба се помолити Богу и помислити неку лепу жељу, и та жеља ће бити испуњена. Ове недеље црква заповеда најстрожи пост без рибе и уља. На Велики петак пожељно је ништа не јести.

На Васкрс је Господ Исус Христос васкрсао из мртвих, победио смрт и свима људима од Адама и Еве до последњег човека на земљи даровао вечни живот. Због значаја овога празника, свака недеља у току године посвећена је Васкрсу и свака недеља је мали Васкрс. Васкрс спада у покретне празнике, и празнује се после јеврејске Пасхе, у прву недељу после пуног месеца који пада на сам дан пролећне равнодневнице, или непосредно после ње, никада пак не пре те равнодневнице. Најраније може да падне 4. априла, а најкасније 8. маја по новом календару.

За Васкрс су, такође, везани лепи обичаји у нашем народу. У целом хришћанском свету, па и код нас Срба, за овај празник је везаи обичај даривања јајима.

Васкршње јаје је симбол обнављања

природе и живота И као што бадњак горећи на огњишту даје посебну чар божићној ноћи, тако исто васкршње црвено јаје значи радост и за оне који га дају и који га примају. Фарбање васкршњих јаја Један од најлепших и најрадоснијих српских обичаја, који се није искорењио, чак ни у градовима, јесте фарбање јаја за Васкрс. Вредна домаћица, по устаљеној традицији, васкршња јаја боји (фарба) на Велики петак, у дан када се, иначе, ништа друго не ради, већ су све наше мисли упућене на страшни догађај Христовог невиног страдања и понижења, од људи, на Голготи и Јерусалиму.

Како се фарбају јаја? Домаћица се најпре прекрсти и помоли Богу, затим у суд са водом, у коме ће кувати и фарбати јаја, додаје мало освећене водице васкршње или богојављенске. На шпорету ври вода са бојом (варзилом), домаћица у њега спушта јаја, пазећи да равномерно буду обојена, а деца обигравају око матере, и броје свеже офарбана јаја, чији број расте свакога часа. Прво обојено јаје, оставља се на страну до идућег Васкрса и зове "чуваркућа".

Пре фарбања јаја се могу "шарати". Наиме, са растопљеним воском и пером за писање, или нечим сличним, на јаје се наноси топљени восак. Најпре се перо загреје на пламену свеће, па се онако врућe умаче у восак, а потом се воском по јајету пише и црта. Пошто восак не прима боју, после, приликом фарбања, на јајету остају беле нацртане фигурице и слова. На јајету се обично пише Х. В. и В. В. (Христос Васкрсе и Ваистину Васкрсе), цртају крстићи, цветићи и друге лепе фигурице. У новије време, израђују се специјалне налепнице од папира или пластике и оне се могу лепити на јаја.

Симболика Фарбање јаја врши се у спомен на догађај када је света Марија Магдалина Мироносица (то је она девојка, која је са Пресветом Богородицом, непрекидно била уз Христа у току његовог голготског страдања, и којој се Христос првој јавио по васкрсењу), путовала у Рим да проповеда Јеванђеље, и посетила цара Тиберија. Тада му је, у знак пажње, као новогодишњи поклон, предала црвено јаје, и поздравила га речима: "Христос Васкрсе". Црвена боја симболише Спаситељеву, невино проливену крв на Голготи, али је црвена боја истовремено и боја васкрсења. Јер васкрсења нема без страдања и смрти. То је, дакле, првенствено боја хришћана и цркве, без обзира што су неки појединци и покрети кроз историју покушавали да ову боју присвоје и компромитују.

Васкршње славље Када сване дан Васкрсења Христова, са свих торњева православних храмова, дуго, звоне сва звона, и јављају долазак великог празника. Домаћин са својом чељади одлази у цркву на свету васкршњу службу. После службе, народ се међусобно поздравља речима: "Христос Васкрсе!" и "Ваистину Васкрсе!" Тај поздрав траје све до Спасовдана.

Кад се дође из цркве кући, сви се укућани међусобно поздрављају васкршњим поздравом и љубе. Домаћин онда пали свећу, узима кадионицу и тамјан, окади све укућане који стоје на молитви, предаје неком млађем кадионицу и овај кади целу кућу. Уколико се не уме да отпева васкршњи тропар, наглас се чита "Оче наш" и друге молитве које се знају напамет, или се читају из молитвеника После заједничке молитве, поново, једни другима честитају Васкрс и седају за свечано постављену трпезу.

Туцање јајима На столу стоји украшена чини-ја са офарбаним јајима. Домаћин први узима једно јаје, а за њим сви укућани. Тад настане весеље и такмичење чије је јаје најјаче. То представља велику радост за децу. Приликом туцања изговара се, такође, "Христос Васкрсе" и "Ваистину Васкрсе". На Васкрс се прво једе кувано васкршње јаје, а онда остало јело.

Тога дана, ако гост дође у кућу, прво се дарива фарбаним јајетом, па се онда послужује осталим понудама.

У неким нашим крајевима, сачуван је дирљив обичај, да се фарбана васкршња јаја носе на гробове преминулих предака То сведочи о народној вери, да су сви људи пред Богом живи, и да умрли наши преци треба да осете васкршњу радост и славље.

Побусани понедељак

Први понедељак после Васкрса зове се Побусани понедељак. Тога дана, по народном веровању и обичају, треба побусати гробове умрлих сродника бусењем са зеленом травом. У неким крајевима, овај дан се обележава као и задушнице. Наиме, излази се на гробља, пале се свеће, уређују гробови и свештеник врши парастосе и помене за покој душа покојника. Тај дан се износе фарбана васршња јаја на гроб, и деле се потом сиротињи. Дакле, Побусани понедељак је дан посвећен мртвима.

Христос Васкрсе из мртвих, смрћу смрт разруши, а онима који су у гробовима живот дарова.

ХРИСТОС ВАСКРСЕ!

ВАИСТИНУ ВАСКРСЕ!

РАСПОРЕД БОГОСЛУЖЕЊА

08/04 ~ 10.00	**Св.Литургија**	**ВАСКРС**
09/04 ~ 10.00	**Св.Литургија**	**ВАСКРС 2 дан**
10/04 ~ 10.00	**Св.Литургија**	**ВАСКРС 3 дан**
15/04 ~ 10.00	**Св.Литургија**	**Недеља**
22/04 ~ 10.00	**Св.Литургија**	**Недеља**
29/04 ~ 10.00	**Св.Литургија**	**Недеља**
05/05 ~ 19.00	**Вечерње**	**Субота**
06/05 ~ 10.00	**Св.Литургија**	**Недеља/ Ђурђевдан**
11/05 ~ 19.00	**Вечерње**	**Петак**
12/05 ~ 10.00	**Св.Литургија**	**Св. Василије Острошки**
13/05 ~ 10.00	**Св.Литургија**	**Недеља**
17/05 ~ 10.00	**Св.Литургија**	**Спасовдан**
20/05 ~ 10.00	**Св.Литургија**	**Недеља**
24/05 ~ 10.00	**Св.литургија**	**Св.Кирило и Методије**
26/05 ~10.00	**Парастос Духовске задушнице**	
27/05 ~ 10.00	**Св.Литургија**	**ДУХОВИ/ ТРОЈИЦЕ**
28/05 ~ 10.00	**Св.Литургија**	**ДУХОВИ 2 дан**
29/05 ~ 10.00	**Св.Литургија**	**ДУХОВИ 3 дан**
03/06 ~ 10.00	**Св.Литургија**	**Св. Цар Константин и царица Јелена/ недеља**
10/06 ~ 10.00	**Св.Литургија**	**Недеља**
17/06 ~ 10.00	**Св.Литургија**	**Недеља**
24/06 ~ 10.00	**Св.Литургија**	**Недеља**
28/06 ~ 10.00	**Св.Литургија**	**Видовдан**

Божија творевина и наш однос према њој

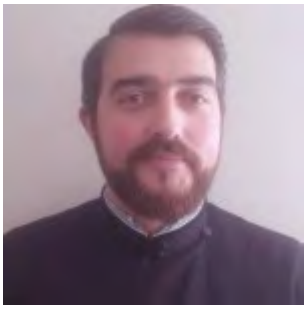

Пише: протојереј МалишаМиловановић
Ванкувер

„У почетку створи Бог небо и земљу...“ Почетак Св. писма веома јасно наглашава ко је створитељ света који нас окружује. Господ је, као круну свога стварања, начинио човека, по своме лику и подобију, давши му слободу и задатак да управља свиме што је Бог створио, „ јер виде Бог, да је све лепо“. Кључно питање будућности, опстанка људи и света, каквог данас познајемо, јесте наш однос према свету, према Божијој творевини, у којој живимо и која је наш дом.

Једну од блажих формулација, коју могу да употребим, а која је у вези са садашњицом, је да је човечанство, ***узнемирено,*** са оним шта се догађа, у нашем дому, на планети Земљи, коју нам је Господ поверио да владамо њоме. Данашњи изглед планете Земље, је унакажен. Сведоци смо климатских промена, које нас окружују. Разорне олује, кише, снегови, поплаве, клизишта, загађења, нестанак биљних и животињских врста, постало је реалност, са којом човек данашњице живи. А све зарад ненормалног себељубља и комформизма, коме нема краја. Зарад увећања материјалних добара, људски род, поготову Западна цивилизација, изгубила је сваку меру. Експлоатација природних - дарованих добара је отишла тако далеко, да зарад профита одређеног броја људи, читав еко-систем доживљава колапс. Нестају шуме, све је мање пијаће воде, земља је затрована индустријским отпадом, пестицидима, а као последица тровања изумиру, бришу се биљне и животињске врсте; идеалан баланс који нам је Господ даровао, одједном, бива уздрман, пољуљан, и Земља се нађе на прагу еколошке катастрофе.

Шта се то десило са нама? Одговор лежи уназад кроз историју, и досеже до прародитеља Адама и Еве. Не заборавимо, да је човек створен да живи у рају, са Творцем и у хармонији са творевином. И онда се десио првородни грех и од тада се све променило. Окружење, до тада пријатељско, почело је да бива непријатељско, људи су прогнани из раја; почело је мучење како би преживели. Грех је почео да се умножава код тадашњих људи и, као последица греха, десила се прва катаклизма, Потоп који је збрисао цивилизацију, и већину створеног. Створитељу је било жао људи, јер су створени да буду синови Божији и, опет је вратио равнотежу људској врсти, као првенствено одговорној. Опет су људи живели, скромно, и од природе су узимали, колико им је било потребно, све до скора. Са протестанским учењима о предестинацији, и о рефлексији будућег живота на садашњост, у Западној Европи, сазрело је мишљење да материјално богатог човека, Бог још за живота назначује за рај, и тада је кренуло грабљење. Са грабљењем материјалних добара, кренуло је колонизирање, уништавање народа и племена, отимање природних богатстава и, самим тим, као последица, мењање најпре еко-система на микро, а касније и на макро-плану. Да бисмо, данас, као потрошачко друштво, стигли на праг глобалног отопљавања, а ускоро и великих ратова, не више због нафте или руде, него због воде. Од нас, људи, доста, ако не и све, зависи.

Проблем екологије јесте дефинитивно антрополошки проблем, јер смо их ми, људи, изазвали а не природа. Одговори на многа питања леже у нама самима, у нашим душама и, ту је излаз. Духовна криза се тако јасно одражава и на еколошку кризу, духовно деградиране личности управо деградирају и природу. Економска или политичка, или технолошка решења, могу пуно помоћи, али рефлексија из нас самих, из наших душа, може да реши овај, итекако, велики проблем. Морамо схватити да ми нисмо „газде“ на земљи већ домоуправитељи; планета није складиште ресурса за себичну и неодговорну употребу, већ наш дом. Морамо имати сазнање, да све око нас створено, створено је од Господа, те уништавајући твар, ми директно вређамо Творца, који нам је поверио свет. Решење еколошких проблема је могуће у сазвучју мењања нашег унутрашњег, духовног, бића, и то ће се, неминовно, одразити, на природу, тачније: прображај природе мора да почне од преображаја душе. Или је још боље цитирати св. Максима Исповедника који каже: „Човек може цели свет преобразити у рај, када рај буде носио у себи.“

Грчки православни манастир Светог Антонија

Флоренс, Аризона, САД

Пише Предраг Вуколић

Америчка савезна држава Аризона и њене знаменитости обично не привлаче посебну пажњу осим ако је неко заинтересован за руднике бакра или за онај дио америчке историје који говори о дивљем западу. На први поглед нејасно је шта то има у Аризони што би је смјестило у рубрику нашег часописа посвећену православним манастирима Сјеверне Америке. Међутим, ако се из њеног главног града Феникса запути на југ кроз сурову пустињу Сонору и након педесетак километара скрене према градићу Флоренс па онда још мало даље, долази се до једног потпуно неочекиваног мјеста.

Усред пустиње у којој се температуре пењу и до 50 степени целзијуса и гдје преживљавају само кактуси и ниско жбунасто растиње, попут оазе израња чудесни грчки православни манастир Светог Антонија. Као драстичан контраст суровом пустињском пејзажу, манастир окружују пажљиво уређени дрвореди лимуна, наранџи, маслина, пистаћа и винове лозе. Мало даље, на оближњем брежуљку, пресијавају се бијели зидови и плава купола манастирске цркве светог пророка Илије. Пут до манастира пролази кроз савршено одржаване воћњаке и води до велике капије кроз коју се улази у широко двориште гдје се пружа још љепша слика. Стазе оивичене витким палмама и чемпресима вијугају двориштем повезујући уредне манастирске зграде и баште, а нестваран призор допуњавају фонтане са свјежом водом. Посјетилац се у чуду мора запитати коме је и како успјело да створи овако дивно мјесто.

Манастир Светог Антонија је један од двадесетак манастира које је широм Америке и Канаде основао светогорски монах отац Јефрем Мораитис.

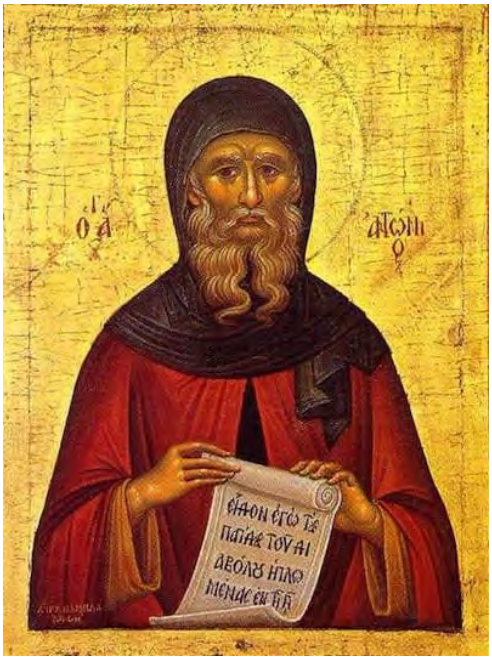

Отац Јефрем се као двадесетогодишњак замонашио на Светој Гори под духовним старатељством чувеног старца Јосифа Исихасте. Након више од двадесет година подвизавања отац Јефрем постаје игуман манастира Филотеј и врло брзо га својим трудом и Божијом милошћу обнавља и знатно проширује манастирско братство. У наредним годинама обнавља и оживљава још три светогорска манастира, а под своју духовну бригу прима и неколико манастира ван Свете Горе.

Овако плодан и напоран вишедеценијски рад оца Јефрема на тренутак се прекида 1979. године због здравствених проблема када га његова духовна чеда позивају у Канаду како би се подвргао неопходној операцији. За вријеме опоравка и током неколико посјета наредних година, отац Јефрем се упознаје са животом православних хришћана у Канади и Америци и увиђа велику потребу за јачањем овдашњег монаштва као додатне духовне подршке и неопходног мисионарског рада. На ову потребу је снажно указивао и грчко-амерички богослов отац Јован Ромаидис који је и лично позивао Свету Гору да пошаље монахе у Америку и помогне процес учвршћивања православља на овом континенту. Отац Јефрем се одлучује на овај подвиг и послије консултација са савјетом Свете Горе трајно прелази у Сјеверну Америку и започиње свој рад. Убрзо подиже два манастира у Канади и још неколико у Америци.

БЕЛИ АНЂЕО - WHITE ANGEL

Негдје у љето 1995. године отац Јефрем долази у Аризону и са са још шест светогорских монаха оснива манастир Светог Антонија Великог. Као локацију за манастир бира мјесто у пустињи на којем је ходајући зачуо звона која су звучала попут оних у његовом Филотеју. Почели су веома скромно, у камп приколицама без струје и воде, праћени чуђењем и подсмијехом локалног неправославног становништва које никако није схватало зашто би неко својом вољом дошао да живи у пустињи у тако тешким условима. Међутим, православни Грци из оближњих градова, мада и сами помало изненађени овом појавом, схватали су благодат коју су добили доласком тихих светогорских монаха. Божијим благословом и уз чудесну помоћ светог Антонија убрзо је ријешен и највећи проблем: на великој дубини бушењем је пронађен обилан извор питке воде. Од добротвора са разних страна почела је да пристиже материјална помоћ па су основне манастирске зграде убрзо биле сагрђене и манастир је полако почео да поприма свој данашњи изглед.

Ријеч о необичним пустињским монасима, њиховом преданом раду и духовности ширила се по околини, и за неколико наредних година манастир израста у снажан духовни и мисионарски центар. Посјећују га у великом броју православни Грци из околних градова али и многи други поклоници и посјетиоци из читаве Сјеверне Америке. Манастир се за ових двадесетак и нешто година доста проширио и данас се у њему подвизава око педесетак монаха, не само Грка него и Американаца разних националности и раса који су у православље прешли из других религија.

Живот се овдје одвија по строгом светогорском типику. Богослужење почиње већ у један сат послије поноћи, наставља се јутарњом службом и Литургијом. У четири сата ујутро се доручкује и након тога отпочиње рад да манастирским послушањима. Потом слиједи ручак, па опет рад све до четири увече када почиње вечерња служба. Послије богослужења је вечера а затим почињу молитве пред спавање. Када се заврши са молитвом, око пола шест увече, одлази се на одмор до полуноћнице којом започиње нови дан у манастиру. Нама мирјанима овакав ритам живота изгледа веома напоран и јасно је колико труда, молитве и пожртвовања ови монаси улажу да би манастиру дали духовну и сваку другу љепоту која задивљује посјетиоце свих ових година. Манастир се предано бави и добротворним радом, бригом о сиромасима и помагањем људима у невољи.

Главна саборна црква у манастиру је посвећена светом Антонију Великом и светом Нектарију Егинском. Поред ове постоји још шест цркава посвећених светом Николи, светом Јовану Претечи, светом Димитрију, светом Георгију, светом пророку Илији, светом Серафиму Саровском и светом Пантелејмону.

поклоника се очекује да учествују у богослужењу, неправославни такође могу присуствовати служби али би требали стајати у предворју цркве.

Ко год да посјети ово мјесто, било као православни поклоник или као радознали путник намјерник, сигурно је да ће из њега понијети јак утисак. Ова православна духовна оаза усред пустиње говори нам да је трудом, молитвом, вјером и хришћанским животом могуће преобразити пусто мјесто у животворно. Шта је уосталом данашње модерно западно друштво него духовна пустиња која умртвљује оне који јој се предају и забораве на вјеру, труд и хришћански циљ живота. Ови монаси нас позивају и храбре да се и ми потрудимо у својој пустињи и слиједећи њихов примјер преобразимо и оживотворимо макар мали, минијатурни њен дио. Јер сви смо позвани на ширење Јеванђеља и труд на спасењу душе и сигурно можемо и ми утицати на стварање неког малог чуда, макар неупоредиво мањег од манастира, и тиме придонијети спасењу и нас самих и оних око нас.

Манастир је данас веома познат и у неправославним круговима као неуобичајено и интересантно мјесто на мапи Аризоне, па га многи Американци посјећују и из чисте радозналости. То можда представља додатни напор за манастир због великог протока људи који нису баш упознати са правилима манастирског живота, али уједно даје и добру прилику да се Американцима приближи љепота и дубина православља. Манастирско братство се такође бави издаваштвом и штампањем православне литературе која је доступна у манастирској продавници, а поред књига ту се могу купити и разни православни производи попут бројаница, тамјана и духовне музике.

Дневне посјете манастиру су дозвољене сваког дана од пола једанаест ујутру до пола три поподне. Поклоници могу доћи и у вишедневну посјету али би се требало претходно најавити манастиру путем телефона како би се обезбиједило мјесто за боравак. Ако се остаје више од седам дана потребан је и благослов игумана. Од православних

Више информација о манастиру може се наћи на њиховој интернет страници:
www.stanthonysmonastery.org

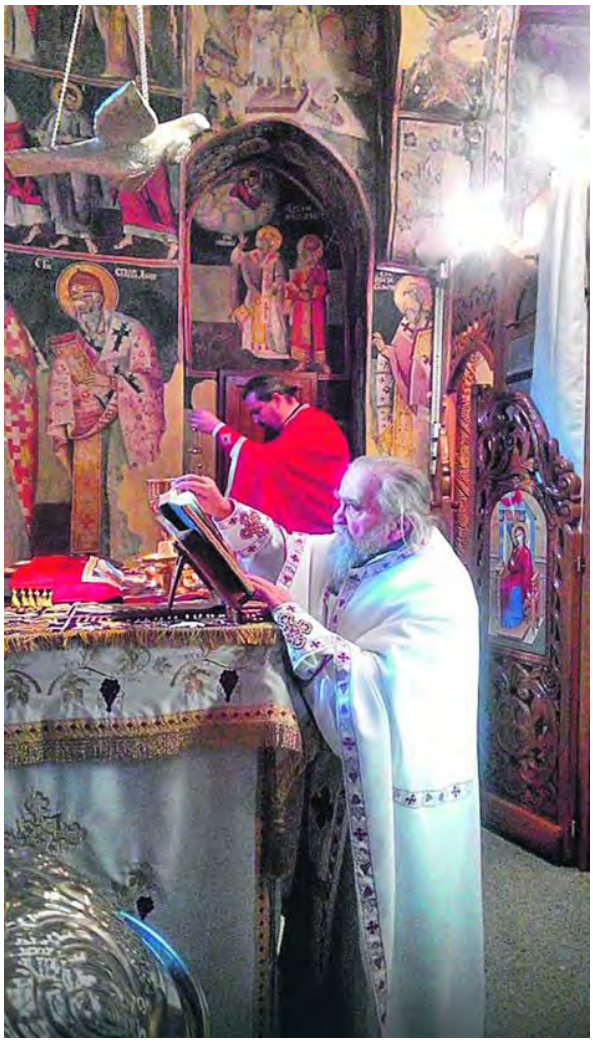

Преминуо најстарији монах на Хиландару

Сматра се да су монаси украс хришћанства, а Кирило Хиландарац био је један од најлепших украса. Тако су о јеромонаху Кирилу (1935-2018), најстаријем хиландарском монаху који је преминуо у уторак, говорили они који су га срели, упознали и причали с њим – свеједно да ли само једном или стотину пута, кроз неформални разговор или исповест. Јер, мир, благост и поука који су зрачили из речи и појаве јеромонаха Кирила били су украс у темељима хришћанства.

– Последњи пут смо се чули за Нову годину и иако сам по гласу осетио да није добро, на питање како је, одговорио је "Богу хвала". То је стално говорио, шта год да је у питању. Увек је био срдачан, пун енергије и добре воље. Исповест или обичан разговор, он је то радио на тако једноставан, тако приступачан начин, из пуне отворене душе и срца за свакога, тако да није чудо што је био омиљени хиландарски монах за све поклонике. Зато је пуних 30 година био исповедник многима, од политичара, познатих личности или естрадних звезда до најобичнијих људи. И са свима се, за разлику од осталих монаха, фотографисао, говорећи у шали – "хајде да ти улепшам слику". С правом се зато говорило, ко није видео Кирила, тај није ни био на Хиландару. И после њега, ништа више неће бити исто – прича за "Блиц" Душан Убовић, аутор књиге "Ниси мали", посвећене овом великом човеку.

Наиме, висок свега метар и по, отац Кирило је људима саветовао да не буду "мали". Убовић је, сабирајући његове речи о животу, васпитању, зашто је важно крстити се, како постити и како се исповедати, а све на тако једноставан и пријемчив начин, забележио да је "Кирило Хиландарац један од најљепших украса хришћанства".

– Преминуо је после неколико дана коме у својој келији. И поред година, није се дао до последњег тренутка. Био је шећераш, али је сам правио за себе, као мелем, ораховачу са медом. Лекару је отишао тек прошле године у Уранополис и, како ми је испричао, он му нађе да има проблеме са срцем и да му гомилу лекова. Кирило, међутим, по повратку у манастир све лекове баци, а после месец дана, када је отишао на контролу, сазна да је лекар, који му их је преписао, умро од срца – препричава Убовић до сада непознату анегдоту.

Живот пре Хиландара овог светог човека, с друге стране, највише је личио на филмску причу. Родио се у селу Ритјевштици између Крушевца и Трстеника. Замонашио се још као сиромашни дечак у манастиру Витовница 1954. године, али су га убрзо потом тадашње комунистичке власти регрутовале и послале на одслужење војног рока. Из ЈНА, међутим, дезертира и почиње невероватно путовање по Аустрији и Немачкој, одакле због раскола у СПЦ одлази у САД, где је служио у манастиру Светог Саве код Чикага. Иако је све време био свештено лице, био је и конобар у коцкарници, радник на машинама, фарбао је бродове па је чак једно време био и амерички шериф!

Бележи се да је потом, после чудесног исцељења тешке повреде леве руке настале управо док је радио за машином у Америци, "одлучио да монашки живот проведе поред оне која је помогла да се исели и рука Светог Јована Дамаскина, Пресвете Богородице Тројеручице Хиландарске игуманије".

На Свету гору је дошао 1985. Као духовник манастира, свакодневно је исповедао на десетине поклоника. И тако, као велики схимник, што је највиши степен православног монаштва, пуне 33 године, колико је и Христ провео година на земљи.

Мали растом, а духовни горостас

Са оцем Кирилом, Ваљевац Бранислав Рафаиловић, редовни поклоник Свете горе, којем је чувени јеромонах био духовник од 1998. године, последњи пут се видео 16. јануара.

– Иако је тада био телом слаб, остао је тај његов невероватни дух па је чак изашао да се игра са децом за коју је био атракција због свог ниског раста. Али у том ситном телу срце је било веће од Русије, срце које је сваку исповест сваког човека примало на себе и опет је остајало отворено и пуно радости и топлине. Мали растом, био је духовни горостас – каже Рафаиловић.

Припремио: др Горан Станисављевић

субота, 26. мај

Духовске задушнице

10:00 часова ~ Парастос

Јован Ненад: последњи српски цар и утемељивач идеје српске Војводине

У време угарских превирања и турске најезде у Бачку 1526. године у Суботици се појављује загонетна личност Јована Ненада. Издавао се за потомка српских и византијских племића, а Мађари су га прозвали „црним човеком“. Прогласио се за цара и штитио народ од самовоље угарског племства и турских упада. Био је страх и трепет и за Угаре и за Турке, редак јунак о чије су се пријатељство отимали и аустријски цар и угарски краљ. Имао је свој двор у Суботици и царство у чији састав су улазили Бачка, Банат и северни део Срема. Од Хабсбурга је титулисан титулом „illustris“, којом су титулисани само чланови царске породице, односно династи. Од његове војске постали су касније ђурски, коморански и тителски Шајкаши, а по његовом војводи Суботи Врлићу Суботица је добила своје данашње име. Војни заповедник цара Јована Ненада Радослав Челник основао је вазално Сремско Војводство, државу политичку наследницу Ненадовог српског царства.

Мохачка битка и пропаст Угарске

Деценије након пропасти српске државе одликовале су се великим страдањем српског народа и властеле. Део народа био је принуђен да пребегне у јужну Угарску која је већ била насељена аутохтоним српским становништвом. Угарски краљеви нису се противили насељавању Срба, јер је на тај начин јужна граница била сигурнија, а од придошлица су стварани нови војни одреди за одбрану од Турака. Према турским тефтерима и другим историјским подацима из тога доба, две трећине становника Бачке и Баната било је српског порекла.

После мохачке погибије, у којој јуначки учествоваху и Срби против Турака, прођоше Турци Бачком, али Суботицу не могоше заузети, јер је народ очајно бранио (у септембру 1526. год.). Великим поразом и погибијом угарског краља Лајоша II у Мохачкој бици 29. августа 1526. године угарска држава је престала да постоји као независна, а њена територија бива подељена између турског и хабзбуршког царства. Како Турци нису имали снаге да задрже освојене територије, својим повлачењем остављају велики део државе у безвлашћу.

Краткотрајна анархија убрзо прераста у грађански рат између два претендента на престо – Господара Трансилваније Јована Запоље, кога је парламент изабрао за новог краља и аустријског цара Фердинанда Хабсбурга, кога за свог краља проглашавају угарски племићи са поседима уз аустријску границу.

Појављивање Јована Ненада

У борбу између двојице супарника умешао се и загонетни српски војсковођа Јован Ненад (1492-1527), кога су савременици називали разним именима: Црни човек, Црни Јован (Cserni Ján), Цар Јован Ненад, Јован Црнојевић, Зли Рац… Тај загонетни човек поста на мах господар ситуације, прогласи се царем и скупи чету од 10.000 изабраних јунака, која доби име „црна војска“ и беше страх и трепет угарским племићима који угњетаваху народ и како Веранчић уверава, са усијаним гвожђем жигосаху сељацима крст на челу (јер се сељаци у том покрету називаху „крсташима“ поборницима кршћанских права). Цар Јован поста дакле осветник масе народне.

Јована Ненада историчари описују као црномањастог човека средње висине, витког стаса и орловског носа. Изузетност његовог изгледа представљала је изразита црна пруга ширине прста, која се протезала од десне слепоочнице и право се спуштала до стопала десне ноге. Сматра се да је овај белег уз тајанственост Јованове личности допринео да се прошири глас о њему као изабранику провиђења. Његови следбеници, веровали су да је то божији знак, којим га је Бог обележио за велика дела. Сам Јован истицао је да извршава божанску мисију ослобађања света од неверника, па се у складу са тим потписивао као „Јован, од Бога послани цар”. За разлику од осталих српских деспота у Угарској, њему су на првом месту били циљеви да уз помоћ Угарске ослободи своје земље од Турака.

Историчари га описују и као храброг ратника, доброг организатора, „благоглагољивог“ и убедљивог, праведног и верски толерантног. Био је писмен и солидно образован, али без племићких манира и навика. Није се либио разговора ни са царевима, али се најкомотније осећао са војницима и сељацима. Иако је био ожењен живео је аскетским животом.

Оснивање и уређење царства

После почетних војних успеха и ослобођења дела територија, Ненад је са Јованом Запољом склопио споразум о ослобађању целе Бачке од турских посада, које су после Сулејмановог одласка остале у утврђеним градовима. Према подацима Ђурађа Сремца, Јован Запоља је Ненаду поверио Бачку на управу, као пусту земљу. Ненад је ослободио Бачку у рану јесен 1526. године и са војском прешао у Банат, али ослобођене територије није враћао угарским племићима, него их је делио својим војницима и народу. „Ја сам ову земљу отео и очистио од Турака, са мојим Србима”, говорио је, „и сада је она само наша”. Због тога му је са једне стране расла популарност међу народом и војском, а са друге стране је мржња угарских племића довела до разилажења са Јованом Запољом и окретању ка Хабзбурговцима и Фердинанду, почетком 1527.

Цар Јован је установио тако рећи државу у држави, српско царство у Бачкој. Проглашењем за цара и узимањем неограничене власти Ненад је кренуо да уређује новостворену државу са свим обележјима тадашњег угарског двора. На челу државе налазио се цар који је имао неограничену власт. У свом двору је именовао витезове, делио признања, сакупљао новац и заповедао личном гардом од шест стотина момака, једнако одевених и једнако наоружаних.

За заповедника војске која је бројала преко 15000 добро наоружаних и униформисаних људи. поставио је Радослава Челника (каснијег војводу Сремског војводства). За палатина и благајника поставио је војводу Суботу Врлића, човека по коме је Забатка вероватно и добила име Суботица. За изасланике код страних владара именовао је Јована Долића из Ирига и школованог фрањевца Фабијана Литерата из Илока

Битке против Запоље и губитак Суботице

Јован Запоља је слао једну војску за другом да уништи Цара Јована Ненада, пре Фердинандова доласка у Угарску. Прву Запољину војску под вођством Владислава Чакија Цар Jovan је поразио почетком априла 1527., а у бици је погинуо и сам Владислав.

Убрзо затим, крајем априла 1527. године Запоља је послао војску под вођством ердељског војводе Петра Перињија. Сукоб познат под називом Селешка битка одиграо се 1. маја код Селеша на Тиси. 12 хиљада Перињијевих војника је десетковано од стране малобројније српске војске предвођене Радославом Челником, а сам Перињи се с муком спасао.

После ове победе „српско царство" било је на врхунцу моћи, обухватајући Бачку, Банат до Темишвара и северни део Срема. Моћ Јована Ненада је расла, а глас о акцијама необичног цара дошла је до Италије, Енглеске, Француске и немачких држава.

У намери да одсечени Ердељ поново повеже са Будимом Јован Запоља је у јуну 1527. године сакупио огромну војску Ердеља и горње Угарске под вођством великоварадског бискупа Имреа Цибака и војводе Петра Перењија. У крвавом окршају на Седфалском пољу крајем јуна 1527. српска војска, коју је предводио лично Јован Ненад, доживела је тежак пораз, изгубивши око 8000 војника. Цар Јован морао је да напусти Суботицу и своју престоницу пренесе у Сегедин. али се за месец дана прибрао од страшног пораза и попунио прорeђене редове војске.

Смрт Ненадова и пад царства

У току јула у Угарску је са војском ушао Фердинанд у намери да у садејству са Јованом Ненадом заузме Будим. Међутим у ноћи између 26. и 27. јула на Ненада је Торњошу крај Сенте извршен атентат. Рањен је из заседе пушчаним метком тик поред срца. Атентатор није ухваћен, али се у изворима наводи да је то био сељак звани Урбан (а по другима Себастијан Вид) кога је унајмио Запоља.

Ђурађ Сремац наводи да је сељак у чијој кући је лежао тешко рањени Ненад дојавио Валентину Тереку радосну вест. Терек се још после пораза од Јована Ненада и губитка Суботице зарекао да ће га убити својим руком. Када је са три стотине коњаника стигао у село, малобројна стража се разбежала оставивши свог рањеног господара. Одмах на кревету му је, пише Сремац, одсекао главу и послао је краљу Запољи, за шта је добио 1.000 дуката.

На Запољином двору су смрт Јована Ненада сматрали божијим даром те су у то име звонила црквена звона и држане службе у знак захвалности по целој Угарској. Запоља је главу натакнуо на копље и више од недељу дана је држао на бедему Будимске тврђаве са лицем окренутим Бечу, а потом је бацио у Дунав. Међутим, Запољина радост је кратко трајала, јер је његова војска изморена и прорeђена у ратовима са Јованом Ненадом била потучена од стране Фердинанда, а Запоља протеран из Угарске.

Српско царство Јована Ненада трајало је од септембра 1526. године до 26. јула 1527. године, када је он убијен, а његова држава потпала прво под власт Хабзбурга, а затим под власт Османског царства. Историја не бележи никакву назнаку о његовим потомцима.

Територија Ненадовог царства пала је под власт Фердинанда, а дотадашњи заповедник војске Јована Ненада, Радослав Челник пришао је Турцима и добио поседе у Срему. Тада је основао вазално Сремско Војводство, државу политичку наследницу Ненадовог српског царства.Интерсантно је напоменути да већи део српског племства у Угарској није волео Ненада и непријатељски се односио према њему. Неретко су му се и директно супротстављали, помажући његове непријатеље. Зато, деспот Берислав није хтео да му да топове за бомбардовање градова у Срему са турском посадом. „Изгледа да су српски племићи изабрали политичку сигурности која је подразумевала чување њихових имања макар и под покровитељством туђег владара него неизвесни и помало пустоловни поход ка стварању нове српске државе."(*Иван Иванић 1894*)

Значај царства Јована Ненада

Током времена, цар Јован Ненад је постао легендарна фигура за Србе. Многи историчари. попут Сентклараја, сматрају га зачетником данашње Војводине, односно идеје о уједињењу војвођанских Срба.

Како тврди Веселин Џелетовић (Последњи српски цар – Јован Ненад, Поета, Београд, 2007), од појаве цара Јована Ненада Војводина Српска је увек по својој државотворној мисли улазила у састав Српске Државе. То своје државотворство Војводина Српска је испољавала у оружаним устанцима народа, у плановима и представкама грофа и деспота Ђорђа Бранковића, патријарха Арсенија III Чарнојевића, у представкама и одлукама Народних Сабора, нарочито Темишварског Сабора из 1790. године, на чувеној Мајској Скупштини из 1848. и Благовештенском Сабору из 1861. у Сремским Карловцима.Ипак, главна идеја Ненадовог деловања било је ослобођење српских земаља и обнова Српског царства

Поводом обележавања четири века од погибије цара Јована Ненада, 1927, историчар др Алекса Ивић, професор Правног факултета у Суботици, покренуо је иницијативу за подизање споменика и обележавање великог датума.

Најпре је 5. октобра 1927. године у присуству представника власти и многобројног грађанства, у темеље положен пергамент, уметничко дело суботичког сликара Саве Рајковића. Прочитана је повеља, а затим, заједно са по једном једнодинарком и дводинарком, са ликом Краља, стављена у бакарну кутију и након благослова узидана у темељ.

Споменик је откривен 27. новембра, а свечаној церемонији присутвовао је кнез Павле Карађорђевић. Дело је бајара Петра Палавичинија који је у венчачком мермеру излио цара и његове дворјане –Фабијана Литерату и Суботу Врлића. Цар је у ратничкој опреми, литерата у рукама има књигу и перо, а Врлић држи суботичку тврђаву и штит са грбом Краљевине СХС. На споменику је исписан слоган „Твоја је мисао победила“.

Споменик Јовану Ненаду у Суботици, обновљен 1991.

Град је откупио и гипсане фигуре за случај да споменик буде оштећен, што се и десило 1941. године када је споменик уништен и пет деценија, обезглављене бисте лежале су у жбуњу Рајхлове палате. Помоћу гипсаних модела, обновљен је 1991. године.

(прирећено из текста Далибора Дрекића са https://www.rasen.rs/2018/01/jovan-nenad-poslednji-srpski-car-i-utemeljivac-ideje-srpske-vojvodine/#.WqNzBOjwa1t)

Карактер краља Владимира

А. Качић Миошић

Изван чудноватe лепоте телесне с којом природа нареси краља овога, бејаше нарешен од Бога свим лепотама духовним, тако да у љубави, доброти и сваком деловању хришћанском не имаде себи прилична.

Правда светога краља Владимира

Утуци правду у ступи, сагори је огњем, развеј је на четири ветра, па лези да спаваш. Кад се пробудиш, а оно гле, унаокруг тебе правда узрасла и уздигла се као претећа гора.

У историји српскога народа два човека сликају се, као свети Јован Крститељ, са две главе: са једном на рамену и другом у руци. То су два света владара мученика: краљ Владимир и кнез Лазар. Обојица су посечени, и обојица су до дан данас остали живи. Управо то и означавају две главе, са којима их слике представљају. Посечена глава у руци означава њихову телесну, мученичку смрт, а здрава глава на рамену означава бесмртност душе њихове. Цар Ирод је посекао главу Јована Крститеља, али није могао посећи живот његов. Кад год је злочинац ударио смртоносним ножем по праведнику, увек су извршена два злочина истовремено: убиство и самоубиство. Једним и истим ударцем злочинац је убијао тело праведнику и душу самоме себи. Од овога правила нема изузетка, али може бити лека. Јер понекад је злочинац горким покајањем успевао да поврати и оживи душу своју, и понекад је Бог прослављао уз душу и тело праведника на тај начин, што је давао силу убијеном телу не само да не иструли и не претвори се у пепео него чак да буде од целебне .помоћи живим људима. То је случај са оба ова српска кнеза мученика. Тела обојице њих сачувана су до дана данашњега, и то тело кнеза Лазара више од 500 година а тело краља Владимира више од 900 година. Њихове свете мошти нису сачуване кроз толике векове помоћу каквих спољашњих балсама него због унутрашњег балсама свете правде њихове, која је просахнула и кроз кости њихове. Никада се са телом једнога злочинца није десило оно што се тако често дешавало са телима светитељским. Њихови греси вапили су к небу за освету, и њихова тела падала су у земљу као у гладне чељусти, које су их трошиле и пепелиле. Тело Јудино надуло се и прсло онога дана када се Јуда обесио. Тело Ирода детеубице црви су разјели још пре његовог издисаја.

Историја светитеља нема краја. Близу је хиљада година како се родио краљ Владимир, и још историја његова нити је свршена нити ће се свршити. Јер како би се могло рећи, да је свршена историја једнога човека, кога хиљаде и хиљаде живих људских бића и дан данас сматрају живљим од себе, молећи се пред иконом његовом, призивајући на невољи у помоћ име његово, и клањајући се његовим моштима као нечем моћном, многомоћном?

Кад је реч о светитељу, не може бити речи о смрти. Светитељство се управо и састоји у победи свега смртнога у човеку. Чак и кад светитељ трпи спољашње поразе у пословима светским, ти порази се као цемент слажу у унутрашње изграђивање душе његове. Губитак битке на Косову није Лазара смањило него увеличало. Можда би га добитак те битке смањио. Увек је у добитку онај ко на правди изгуби, и у губитку онај ко на неправди добије. Бајазит је добио на Косову, и радовао се неко време; но та радост победиоца још већма је загорчала његов пораз на Ангори, када је био закључан у кавез као звер, да служи на весеље Тамерлану, једном другом сличном победиоцу. Лазарев пораз пак, као скривено семе испод земље, расцветао се кроз векове и разрастао у души народној у једну величанствену моралну победу, и послужио је надахнућем многих и великих победа Лазаревог народа. Још се мање могао Владислав радовати своме успеху - не кажемо победи, јер ко мучки убија тај не побеђује но само убија. На неколико месеци доцније он је и сам био убијен невидљивим мачем. Провиђење спасава правду, безнадеждну, рекао би, и изводи скрханог праведника из крајње таме у велику светлост. Што потпунији изгледа пораз праведника, то је његова победа славнија и дуготрајнија.

Ретко је човек имао тако надмоћне и тако опаке противнике као што их је имао краљ Владимир. Самуило и Василије Бугароубица, два владара као два љута риса, борили су се о превласт на Балкану. Владимир је час једном час другом био на сметњи. Из неравне борбе Владимир је изишао као победилац, и то не само као тренутни него као бесмртни и вечни победилац. Владислав је био гори и опакији од оне обојице. Па где су данас њихове државне творевине? Где њихова слава? Где њихова тела? Све се расуло у пепео, све ишчезло као сен. А Владимир је остао: и преселио се на небо и остао на земљи; на небу слављен од ангела и светитеља, на земљи слављен од људи. Бог му је прославио и душу и тело. Прославио је Бог чак и дело руку његових; јер док су државне творевине његових моћних противника пропале, његова је остала, и временом се разрасла, као приморска лоза, у данашњу велику државу.

Тако је неодољива сила правде. Утуци правду у ступи, сагори је огњем, развеј је на четири ветра, па лези да спаваш. Кад се пробудиш, а оно гле, унаокруг тебе правда узрасла и уздигла се као претећа гора.

Епископ Николај

ДУХОВИ, Тројица, Силазак Светог Духа на Апостоле

Празник који представља рођендан хришћанске Цркве; а празнује се 50. дан после хришћанске Пасхе (Васкрса), па се зове и Педесетница (грч. Πεντηκοστή). Овај хришћански празник одговара јеврејском празнику Педесетнице, који се светковао као Празник седмица (недеља) или Празник жетви (2 Мој 34,32), исто у 50. дан после Пасхе. У хришћанској Цркви на Педесетницу светкује се спомен на Силазак Светог Духа на Апостоле.

У педесети дан по Васкрсењу и десети дан по Вазнесењу, излила се обилата благодат Светог Духа на ученике Христове, и напунила их снагом да Христов закон на земљи утврде: "И кад се наврши педесет дана бијаху сви апостоли једнодушно на окупу. И уједанпут настаде шум са неба као хујање силнога вјетра, и напуни сав дом гдје они сједјаху; И показаше им се раздијељени језици као огњени, и сиђе по један на свакога од њих. И испунише се сви Духа Светога и стадоше говорити другим језицима, као што им Дух даваше да казују." (Дап 2,1-4) Тако се испуни оно што је Исус Христос својим ученицима пред одлазак на Небо обећао. Сила Светога духа одмах је почела да дејствује јер је Св. Петар након тога ватреном речју придобио три хиљаде људи за Христову науку.

ПЕДЕСЕТНИЦА (грч. Πεντηκοστή), у Јудаизму педесети дан после Пасхе, или Празник седмица (2 Мој 34,22), или Празник жетве (2 Мој 23,16), или Дан првих плодова (4 Мој 28, 26). Према рабинском тумачењу у позном јудејству, на Педесетницу се славио и спомен на примање Синајског законодавства, за шта нема библијског основа. Од 16. нисана (март-април) обрачунавано је седам недеља, и следећи или 50. дан био је дан Педесетнице, који је падао 6. сивана - негде крајем маја (2 Мој 23,16; 34,22; 3 Мој 23,15-22, 4 Мој 28). У време овог јеврејског празника у Јерусалимском храму, поред молитава и жртвоприношења, читани су одређени одељци из Мојсијевог закона и из других свештених књига (касније и из Талмуда). Као и на Пасху и на Празник сјеница, и на Педесетницу сви одрасли Јевреји мушкарци били су обавезни да походе Храм у Јерусалиму.

Педесетница је била јеврејски дан молитве и народу се нарочито налагало да се тада радује пред Господом, са својим укућанима, својим слугама, левитом у своме месту, а туђин (дошљак), сирота или удовица "на месту које изабере Господ Бог твој да онде настани име своје." (5 Мој 16,9-12). Нарочита црта празновања био је принос два квасна хлеба испечена од новог пшеничног брашна (првина жетве). С њима су приношена два јагњета као жртва измирења, и све то је уздизано пред Господа и давано свештеницима; будући да су хлебови били квасни, нису могли да буду принесени на олтару (жртвенику). Друге жртве су биле као жртва паљеница: теле, два овна и седам јагањаца "са даровима својим и наљевима својим (жртва од пића)" и јарац као жртва за Грех (3 Мој 23,17-19).

Све до приношења пентекостних хлебова, плодови жетве се нису смели јести, нити су се могле приносити друге првине. Цела свечаност је достизала врхунац у посвећивању жетве Богу као дародавцу, и коме су и земља и народ били свети, а што је започињало приносом пшеничног снопа на Пасху. Интервал између ова два празника сматран је верском сезоном. Само празновање Педесетнице у Библији се помиње само на једном месту (2 Дн 8,13). Педесетница је једини од три велика празника који се не помиње као спомен на догађаје из јеврејске историје; али такав значај пронађен је у чињеници да је закон дат на Синају 50. дана после избављења из Египта (уп. 2 Мој 12 и 19). Приликом изласка народ је принет Богу као живе првине (први плодови); на Синају је довршено њихово посвећивање Њему као народа.

Праобразни смисао Педесетнице је очигледан у догађајима дана Педесетнице забележеним у Делима апостолским (Дап 2). Управо као што је јављање Бога на Синају био рођендан јеврејског народа, тако је и новозаветна Педесетница (или Духови) била рођендан хришћанске Цркве.

То је један од највеличанственијих хришћанских празника из апостолског времена (Дап 2,1-22). Богослужења на Педесетницу одликују се вечерњом службом, која се обавља у наставку Литургије, као спомен на то што су се Апостоли одмах разишли по свету да проповедају; на њој се читају молитве Св. Василија Великог; у њима се Црква моли за даривање Духа благодати, за исцељење телесних и душевних тегоба, и да нас он све удостоји небеског Царства. На овај празник, богословски назван и Тројице, јер се појавило и физички Треће Лице Свете Тројице - Свети Дух, Православна Црква украшава храмове, у које се уноси зелена трава, а у време старе Цркве зеленило се уносило и у куће (Св. Григорије Богослов, Проповед 44).

Овај обичај је прешао у хришћанску Цркву из Јудејске цркве, где су се у славу примања Синајског законодавства, које је дато под ведрим небом, украшавале синагога и куће гранчицама; ова симболика је израз благодарности Богу. Богослужење новозаветне Цркве изванредно одражава везу ова два истоимена празника у Старом и Новом Израиљу, с тим што је у средишту хришћанског литургијског песничког опуса догађај у Јерусалиму, а старозаветни празник одлична позадина - праслика.

Као што је јављање Бога на Синају био рођендан јеврејског народа, тако је и Силазак Светог Духа на Апостоле рођендан хришћанске Цркве - истог дана, после проповеди Св. Петра, обраћено је три хиљаде верујућих (ДАп 2,4). За догађај Педесетнице уско је везан доживљај глосолалије, говор непознатим језицима, или разумевање страних језика.

У Црквеној иконографији, Силазак Светог Духа представљен је верном сликом како Апостоли седе са стране, са упражњеним местом на челу (то место је за Господа Христа, који се десет дана раније вазнео на небо).

Исус Христос је једном приликом о јеврејском празнику Педесетнице гледао како се излива вино и вода, коју су Јевреји захватали са Силоамског бунара, и узвикнуо: "Ко је жедан нека дође к мени да пије!", чиме је хтео да каже: Силоамске воде нестаће; жртвеник ће пропасти па и храма нестаће, али човечија душа ће увек бити жедна воде спасења, а ту воду могу вам само Ја дати, јер сам Ја неисцрпни и вечни извор живота! Овај празник установили су још Апостоли, и он увек пада у недељу. Пошто је Бог Син обећао да ће послати Светог Духа, а Бог Отац дозволио, сва Три лица Божија учествују у том догађају.

Тог дана цркве се китe зеленим гранчицама и посипају травом. Догађај овог дана представља се на икони: скуп Апостола, а међу њима и Света Дјева Марија Богородица, и над главама сваког по један пламичак као ватрени језик. Но, може се представити и у облику три путника, кад се Бог код Мамвријског храста, јавио праоцу Авраму (1 Мој 18,1-2). Овај празник се повезује и са старим временима, када се славио празник жетве, радости и љубави. Десет девојака обуку се и оките лепо, па зађу од куће до куће, а међу њима је једна краљ, једна краљица, једна барјактар, а остале су дворкиње. Држећи јатагане обавијене пешкирима, играју и певају песме о женидби, удаји, просидби, срећном састанку, радости око деце.

СПЦ-РС, Православие

Питања и одговори:

Како се приступа Светом Причешћу?

Мене занима како се приступа Светом Причешћу?

Да би приступили Светом Причешћу потребно је да очистимо срце, душу, ум и тијело – потребна су нам два крила: молитва и пост, дакле, треба се припремити за Причест са молитвом и постом. Затим исповијест код свештеника гдје слободно исповједите /изнесете гласно пред свештеником/ све што вам оптерећује савјест. Можете се код куће припремити и записати на папир ако има више ствари које вас оптерећују.

Како да се исповједам кад се стидим и плашим се да ће свештеник другима рећи оно што ја кажем на исповјести?

Не дозволите сумњи да вам нагриза срце и слободно се исповидите вашем свештенику. Он вас неће осуђивати већ се он брине и моли за вас. Исповиједати се треба искрено, као кад разговарате са вашим милим родитељем. Без страха, ништа не скривајући, и имајући на уму да не исповједате гријехе само свештенику, већ Господу Богу Исусу Христу који је невидљиво присутан на светој тајни исповјести. Свештеник је посредник, а Христос нам опрашта гријехе. Христос нас слуша и уклања наше покајане гријехе, као што каже Свето Писмо: ” Милосрдан је и милостив Господ, дуготрпељив и многомилостив. Неће се до краја гневити, нити ће довека срдити се. Није нам учинио по безакоњима нашим, нити је узвратио по гресима нашим. Јер колико је високо небо од земље, толико је утврдио Господ милост Своју на онима који Га се боје. Колико је далеко Исток од Запада, толико је удаљио од нас безакоња наша.” (Пс. 102:8-12)

Исповијест је једна од седам светих тајни. Не морате се срамити и бојати да ће свештеник преносити другима ваше гријехе. Свештенослужитељи имају посебну благодат Божију и они су пастири који бдију над нашим душама. У случају да не дај Боже свештеник и пренесе вашу исповијест другима, ви му опростите одмах и имајте чврсту вјеру у Господа да вам је опростио ваше гријехе и молите се за тог свештеника. Кајте се за ваше гријехе и вјерујте Господу и само се у нега уздајте, а не уздајте се у људе.

Када приступам Причешћу да ли могу да доручкујем и пијем воду?

Свети Оци још из раних вијекова препоручују да се не доручкује нити пије вода прије приступања Светој Чаши. Након што сте постили и бдили у молитви, потрудите се да уочи Причешћа ништа не пијете ни једете барем од поноћи. Патријах Павле у својим поукама савјетује да је најбоље ништа да се једе или пије већ од осам -девет сати увече уочи причишћа. Свако према својој моћи нека се потруди али од поноћи сигурно не треба пити ни јести.

Ујутро не треба доручковати, нити пити воду, ни пушити а ни жвакати жваку. Пре одласка у Храм на Причест, прочитајте молитве и трудите се да мислите на Господа. Жене не требају да стављају кармин, и пожељно је да жене имају мараме на глави на молитви и када приступају Причешћу како нас учи Свети Апостол Павле у *Посланици Коринћанима* 11:2-16. Увијек можете да се посавјетујете са свештеником у вези било чега за спас душа ваших ближњих и вас самих.

Љут сам на неке пријатеље и познанике и у завади сам са некима. Да ли ипак могу да се причестим иако се нисам измирио и не говорим са њима?

Ако не волимо своје ближње око нас како можемо волити Бога кога не видимо. А ако не волимо Бога и ближње онда не испуњавамо Божију заповјест о љубави. А како се можемо причестити ако не испуњавамо заповијести Божије. Патријарх Павле у својој књизи 'Човек пред лицем Божијим," а и свети Оци Цркве нас уче, да се причешћу не може приступати без измирења са ближњима. Ако смо љути на наше ближње, значи да им нисмо опростили и да их осуђујемо, а Господ нас је поучио **Не судите да вам се не суди**. (Језек. 16:52, Лука 6:37). Па како можемо онда да тражимо од Бога да нама опрости наше гријехе кад ми друге осуђујемо и другима гријехе не праштамо. Љубити дакле ближње и опростити им све, и непријатељима нашим све опростити и молити се за њих. На овај начин испуњавамо вољу Божију и радујемо Господа и све свете који траже од нас плодове узајамне љубави и праштања.

У Светом Причешћу ми остварујемо присну заједницу са Сином Божијим "Јасно је да се Њему, који је Цар Мира и Мир наш, не може прићи ако се најприје не измиримо са својим ближњима." Још у Старом Завету Господ је дао заповјест при приношењу жртава да се прво измиримо са братом својим па онда се да се приносе жртве, а толико је претежније још испуњавати заповјест о миру новозаветне жртве Тела и Крви Христове. " (*Човек пред лицем Божијим*, Патријарх Павле, 2016).

У колико сати да дођем на службу ако ћу да се причестим?

Још из првих вјекова богослужења с кољена на кољено се преноси пракса да се на богослужења никада не касни, и да се не улази после звона. Тако су живјеле наше баке и дједови и тако су нас учили да ранимо у цркву на вријеме. Као кад идете у госте код некога ко вас позове на ручак, није пријатно ако касните, и домаћини се брину а и ви не изледате како добар гост који не поштује домаћина па касни. Још је претежније потрудити се и доћи у Цркву на вријеме. У свим православним црквама исповијест почиње прије почетка богослужења, а када се служи вечерња служба, такође се може исповједити након вечерње службе.

Дођите на вријеме на службу, упалите свијеће за ваше ближње, исповједите се и молитвено будите на служби. И осјетићете колико је милостив Господ према вама. У светом храму људи долазе да се моле Богу и свако има свој терет и свима је потребно да у миру и тишини кроз молитву разговарају са Богом. Такође, од тренутка када свештеник уђе у Цркву он почиње припремне молитве и вади честице на проскомидији за живе и мртве. Зато немојте разговарати у Цркви ни прије службе нити у току службе. Оставите разговоре и теме о фризурама, унучади, рецептима, гдје сте били на годишњем и шта сте сањали и - водите разговоре док будете сједели уз агапе – дружење у сали након богослужења.

Да ли треба да цјеливам иконе када приступам Причешћу?

Када свештеник позове вјерне на причешће, треба полако приступити *са страхом Божијим, вјером и љубављу*, спуштене главе и скрштених руку на грудима. На овај молитвени начин ми цијелога себе Богу предајемо и своје срце, и душу и ум. Спуштена глава означава преданост Богу и поштовање за Бога који пред нама невидљиво стоји. Зато не треба цјеливати иконе јер већ сте их цјеливали када сте ушли у свети Храм а када приступате Причешћу прилазите Живом Богу, и немојте се крстити ни поклањати пред Светим Путиром да не би случајно закачили и, не дај Боже, просули Свето причешће.

Свештенику треба рећи своје име и отворити уста, примити Свето причешће и убрусом обрисати уста. Причешћујући вернике свештеник за сваког посебно говори**: „Причешћује се чедо Божје (име) часним и пресветим Телом и Крвљу Господа и Бога и Спаса нашега Исуса Христа на отпуштење грехова и на живот вечни".**

Не треба целивати руку свештенику након причешћа јер имате на уснама честице светог Причешћа. Свети Оци препоручују да се не разговара након пришешћа већ да човјекова уста мирују да се причест спусти у човјеково срце и учврсти све зглобове и саставе према речима Молитве коју читамо након св. Причешћа.

Након Причешћа свештеник чита молитву и ви се вратите на ваше мјесто до краја службе. Након службе свештеник благосиља вјерне и дијели нафору, и пошто сте се причестили, целивајте само Часни Крст.

Када сам исповидио своје гријехе шта треба да радим после?

Након што сте се искрено покајали и припремили за Свето Причешће и милошћу и допуштењем Божијим причестили, трудите се да не гријешите више и да живите врлинским и побожним животом. Покајање значи не чинити гријех поново, већ се уклањати од гријеха и молити се Богу да нам помогне да не паднемо поново у гријех. Дужни смо радимо на своме спасењу и Господ се радује свакоме ко крене стазом спасења и будите сигурни да вас Христос прати на сваком кораку и да ваш анђео чувар ваш сапутник на свим путевима вашим. Молите се *кад год сте у прилици.*

Љиљана Тољевић, студент
Теолошког Факултета Св. Саве, Либертвиле

Кратке Молитве пред Причешће

Господе Исусе Христе, Сине Божји, ради молитава пречисте Твоје Матере и свих светих помилуј нас. Амин.

Слава Теби Боже наш, слава Теби.

Царе небески, Утешитељу, Душе истине, који си свуда и све испуњаваш, ризницо добара и даваоче живота, дођи и усели се у нас, и очисти нас од сваке нечистоте и спаси, Благи, душе наше.

Свети Боже, свети Крепки, свети Бесмртни, помилуј нас. *(трипут)*

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу, и сада и увек и у векове векова. Амин.

Пресвета Тројице, помилуј нас; Господе, очисти грехе наше; Владару, опрости безакоња наша; Свети, посети и исцели немоћи наше, имена Твога ради.
Господе помилуј! *(трипут)* Слава Оцу и Сину и Светоме Духу, и сада и увек и у векове векова. Амин.

Молитва Господња
Оче наш који си на небесима, да се свети име Твоје, да дође царство Твоје, да буде воља Твоја и на земљи као на небу; хлеб наш насушни дај нам данас; и опрости нам дугове наше као што и ми опраштамо дужницима својим; и не уведи нас у искушење, но избави нас од злога.

Молитва пред Причешће

Верујем, Господе, и исповедам да си Ти ваистину Христос, Син Бога живога, који си дошао у свет да грешнике спасеш, од којих сам први ја. Још верујем да је ово само пречисто Тело Твоје, и ово сама часна Крв Твоја. Стога ти се молим: помилуј ме, и опрости ми сагрешења моја, хотимична и нехотимична, учињена речју, и делом, свесно и несвесно, и удостој ме да се неосуђено причестим пречистим Тајнама Твојим на отпуштење грехова и на живот вечни. Амин.
Прими ме данас, сине Божји, за причасника Тајне Вечере Твоје, јер нећу казати Тајну непријатељима Твојим; нити ћу Ти дати целив као Јуда, већ као разбојник исповедам Те: помени ме, Господе, у царству Твоме. Нека ми причешћивање светим Тајнама Твојим, Господе, не буде на суд или осуду већ на исцељење душе и тела. Амин.

Молитва након Причешћа

По доласку кући, после Светог причешћа, а пре ручка, треба прочитати и ове молитве:

Слава Теби Боже! Слава Теби Боже! Слава Теби Боже!
Твоје свето Тело, Господе Исусе Христе Боже наш, нака ми буде на живот вечни и пречиста Крв Твоја на отпуштење грехова. Нека ми ово причешће буде на здравље, радост и весеље; и на Твом страшном другом доласку удостој мене грешникада станем с десне стране славе Твоје, заступништвом пречисте Мајке Твоје и свих светих Твојих
.
Владару Христе Боже, Царе векова и творче свега, благодарим Ти за сва добра која си ми дао и за причешће пречистим и животворним Тајнама Твојим. Молим Те, Благи и Човекољубиви, сачувај ме под кровом Твојим и у сенци крила Твојих, и даруј ми да се чистом савешћу до последњег даха свог достојно причешћујем Светињама Твојим на отпуштање грехова и на живот вечни. Јер си Ти хлеб живота, извор светиње, давалац добара, и Теби славу узносимо са Оцем и Светим Духом, сада и увек и у векове векова. Амин.

БЕЛИ АНЂЕО - WHITE ANGEL

БЕЛИ АНЂЕО - WHITE ANGEL

ВАКЦИНАЦИЈА - ДА ИЛИ НЕ?

Пише:
др Татјана Суботић-Брајић

Веома сам почаствована позивом да уређујем рубрику о здрављу, а такође ми је изузетно и професионално и лично задовољство да и на овај начин дам свој скромни допринос нашој српској православној заједници.
Сви знамо да осим очувања нашег духовног живота и здравља, које се у великом смислу одржава и кроз посвећеност цркви, важна је и брига за физичко и ментално здравље, јер баш као што нас и црква и медицина уче, они су једна нераскидива цјелина.

Као прву тему одабрала сам једну актуелну и контроверзну област, али и изузетно значајну, како за здравље појединца тако и за здравље околине, а то је вакцинација или имунизација (или цијепљење како се понекад може чути у народном говору). Сигурно је свако од вас био у прилици да прочита у штампи, на интернету, или да учествује у разговорима које доводе у дилему нужност вакцинације. Моја намјера је да подијелим са вама своје медицинско знање, које сам стицала преко 20 година у нашим матичним земљама Србији и Републици Српској, као и у Канади. Љекари увијек имају обавезу да образују становништво, и не требамо полазити од претпоставке да се неке ствари сигурно знају. Поједини и не знају или не знају довољно, а поједини имају погрешне информације. Бројне дилеме и сумњичавост према вакцинама нам стално указују на важност едукације појединаца, односно родитеља. Наравно да поштујемо свачије право на другачије мишљење и опредјељење, као и на одлуку да одбије предложену вакцинацију, с тим да претпоставимо да је особа упозната са потенцијалним ризицима за здравље свога дјетета који прате такве одлуке.

Као прво, у медицнском свијету не постоји и никада није ни постојала дилема о бенефитима вакцинације, а такође је оповргнута и наводна повезаност вакцина са одређеним обољењима. Када ово спомињем, претпостављам да је вјероватно већина чула приче да је ММР вакцина (measles mumps rubella) потенцијални узрочник аутизма. Код нас се ова вакцина зове вакцина против морбила (или малих богиња у народу), заушњака и рубеоле (или народно црвенка). Та велика заблуда око ММР вакцине као кривца за настанак аутизма је настала 1998. године, када је британски доктор Andrew Wakefield објавио малу научну студију у реномираном медицинском часопису "The Lancet" износећи хипотезу да дотична вакцина изазива аутизам код дјеце.

Аутизам је и дан данас у смислу настанка нејасан неуролошки поремећај, гдје дјеца у различитој мјери испољавају одређене обрасце понашања, поремећаје говора, учења и интелигенције. Веома брзо након објављивања ове студије почела су бројна медицинкса истраживања на великом броју дјеце у различитим земљама, која нису била финансиране од стране фармацеутских кућа, и сви су дошли до истог закључка-да аутизам није изазван ММР вакцином. Касније је вршена провјера првобитне "спорне" студије и откривено је да је истраживање било лоше спроведено, дјелимично фалсификовано, као и да је аутор имао финансијски интерес. Студија је избачена из часописа "The Lancet" а аутору је одузето право да убудуће ради као доктор.

На несрећу, студија је у вријеме објављивања била медијски пропраћена, што је изазвало страх код родитеља, подржано од стране појединих удружења и некомпетентних особа, тако да данас можемо говорити о правој "антивакционој кампањи". Побољшана дијагностика аутизма је један од главних фактора за повећање броја обољелих од ове болести, а не ММР вакцина. Једина коинциденција између наведене вакцине и аутизма је чињеница да се аутизам примјећује око прве године живота, а то је вријеме када се ова вакцина аплицира први пут. Родитељи су одбијали да вакцинишу дјецу тако да је као посљедица тога долазило до поновних појава болести, за које се сматрало да су искоријењене, првенствено мислимо на мале богиње.

Можемо да сазнамо да је недавно у Србији дошло до појаве малих богиња, као и то да су забиљежени смртни случајеви. Осим лоше информисаности родитеља, постоји и "теорија завјере" да се наша дјеца вакцинишу јер је то у интересу фармацеутских кућа, које на тај начин стичу профит. Ова тврдња је веома близу параноје и неутемељена, јер у савременој медицини свака тврдња и став је заснован на обимним студијама, односно медицини заснованој на доказима (Evidence-Based Medicne). Као што ћу касније споменути, вакцине се тестирају веома помно и дуго прије коначне шире примјене, а и након тога се прате док год се аплицирају, и то независно од произвођача вакцина.

Као друго, када говоримо уопштено о вакцинама, треба рећи да постоји више врста вакцина али да су оне све у принципу производи који на вјештачки начин доводе до стварања имунитета, односно отпорности према одређеним болестима узрокованим бактеријама или вирусима, али не и до настанка болести. Када наш организам након вакцинације дође у контакт са узрочницима против којих је вакцинисан, десиће се да ће узрочник бити препознат и нападнут од стране имуног система, тако да нас вакцине штите од болести. Вакцине су један од највећих имунолошких открића, односно и у медицини уопште. Од проналаска и употребе вакцина спашени су милиони људских живота а болести које су некад харале и које су имале високу стопу смртности су сада искоријењене, као напримјер велике богиње, дифтерија и полиомиелитис (или дјечија парализа). Вакцине спречавају развој инфекције, када се дају на вријеме односно прије него што је особа изложена узрочнику, а некад чак и када је већ инфицирана (нпр тетанус). Свака земља има свој календар вакцинације, који је у неким земљама обавезан, а негдје родитељ има право да одлучи да ли ће или неће вакцинисати своје дијете. Међутим, свједоци смо да када се деси оболијевање од болести које су скоро искоријењени, да се дешава и промјена свијести родитеља по питању вакцинације који су претходно одбијали и да онда почињу да вакцинишу дјецу али да понекад буде прекасно. Многи од таквих родитеља почињу да схватају да је боље слушати медицинске стручњаке, него се образовати по интернету, јер свима је јасно да колико год је Интернет моћно откриће 20-ог вијека за прикупљање и размјену информација, толико морамо бити обазриви и селективни у смислу понуђених информација.

Даље, вакцине су високо ефикасне и прилично сигурне. То значи да обезбјеђују велику отпорност код вакцинисаних особа а уз минимале нежељене ефекте. Сваки лијек, па тако и вакцине, осим што испољава жељена дејства, има и одређене нежељене ефекте или нус појаве. Пацијенти требају бити претходно упознати, као и уосталом приликом прописивања других лијекова, препоруке за медицинске интервенције и операције. Срећом, најчешћи нежељени ефекти вакцина су благи и пролазни, а подрзумјевају иритацију, црвенило и бол на мјесту апликације, благу температуру, непредвиђене алергијске реакције или блажи облик болести против које је особа вакцинисана. Тежи нежељени ефекти су екстремно ријетки, као нпр појава тежих алергијских реакција и грчева (seizures). Поново истичем да је тврдња да поједине вакцине изазивају аутизам дискредитована и одбачена кроз бројне квалитетно изведене клиничке студије. Сва дјеца треба да се вакцинишу и само ако имају проблем са имуним системом или нека друга обољења, а по препоруци доктора треба да избјегну вакцинацију. Такође, ако су тренутно теже болесна, вакцинација уз консултацију са љекаром треба да се одложи.

Сљедећа заблуда по питању вакцина је дјецу не треба вакцинисати јер су поједине болести искоријењене. Ипак, то не значи да та болест не може да се поново појави, поготово у случајевима када велики број дјеце није вакцинисан или је непотпуно вакцинисан (нису били ревакцинисани, односно нису примили све потребне дозе). Постоји и нешто што се назива колективни имунитет, а то значи број особа који је вакцинисан у одређеном региону. Вакцине нажалост нису савршене и за превенцију одређених болести је потребно да број вакцинисане дјеце буде довољно велики, нпр преко 90%, да би вакцина била ефикасна. Превенција заузима велико мјесто у модерној медицини данас и сви су једногласни да је превенција боља и сигурнија опција од лијечења, а свакако и економски исплативија. Још једна неистина која се може чути од противника вакцина је да вакцине садрже додатке који су отровни. Наравно да садрже супстанце које их штите од пропадања или им појачавају дејство, али да нагласимо искључиво у количинама које нису штетне за наш организам. Веома важно је поменути да период који протекне у развоју и испитивању вакцине прије коначног одобрења за употребу вакцине траје дуго, и до 10 година, као и да се прво тестирају на животињама, а затим на људима добровољцима. Надаље, са почетком администрације одређене вакцине није престао надзор у смислу праћења ефикасности и нежељених дејстава вакцине.

Од стране службе и особа које врше вакцинацију све се брижљиво прати и подноси извјештај и на локалном и регионалном и државном нивоу, као и међународном нивоу у Свјетској Здравственој Организацији. Уз развој нових и усавршавање старих вакцина се непрекидно улажу велика финансијска средства. Ипак, то је далеко ефикасније и јефтиније него лијечити епидемије заразних болести. Нажалост, за сада не постоје вакцине као ни лијекови који могу да излијече одређене заразне болести, нпр ХИВ.

С обзиром да живимо у Канади, желим да истакнем неколико предности којих бисмо требали бити свјесни и искористити. Прије свега, Канада је у самом врху по питању праћења сигурности вакцина (погледајте website ImmunizeBC). Такође, вакцине су бесплатне за становнике Канаде, као дио основног здравственог осигурања. У односу на нпр Србију или Републику Српску, кроз програм вакцинације примамо већи број вакцина које не могу да се нажалост приуште у матичним земљама због високе цијене одређених вакцина (нпр. Против пнеумокока који може изазвати упалу плућа, мозга и сепсу, затим варичеле, ротавируса који изазива стомачне инфекције)

Пацијент има апсолутно право да одбије предложено од стране љекара, али треба бити свјестан посљедица својих одлука. Лоше информисан пацијент се сматра неинформисаним и зато љекари имају сталну обавезу да подучавају. И доктори се вакцинишу и вакцинишу своју дјецу. Вјерујте докторима када вам причају о бенефитима вакцине, као што им указујете повјерење у другим ситуацијама. Неупоредиво већи ризик и даље представља неупотреба вакцине од њене примјене. Надам се да сам бар мало успјела да вам образложим велико ЗА вакцине.

Молитве код сваке болести

Прва молитва

Господе Сведржитељу, лекару душа и тела, ти обараш и подижеш, кажњаваш и опет поправљаш; брата нашега (сестру нашу; име) који је оболео (која је оболела) посети својом милошћу. Пружи своју руку пуну моћи да лечи и исцељује, па га (је) излечи, подигни са постеље и од немоћи; запрети духу болести; уклони од њега (ње) сваку рану. сваки бол, сваку муку, сваку врућицу или грозницу, и код њега (ње) има каквог сагрешења или безакоња, попусти, отпусти и опрости ради своје љубави према човеку. Да, Господе, поштеди своје створење, у Христу Исусу, Господу нашем са којим си благословен са твојим пресветим и благим и животворним Духом, сада и увек и у све векове. Амин.

Друга молитва

Господе, Боже наш, ти си само речју исцелио дуготрајне и страшне болести, Петрову ташту, која је лежала у врућици, излечио. Ти, господару, излечи и сада свога служитеља (своју служитељку; име) од муке која га (је) снашла, ти који кажњаваш саосећајући и лечиш на благ начин, кадар си да уклониш сваку болест и сваку немоћ; подигни га (је) са болесничке постеље и постељине на којој лежи; стави на њега (њу) лек милости своје; њиме му (јој) дај потпуно излечење и здравље. Јер си ти лекар тела и душа наших, и славу узносимо теби, са Оцем и Духом Светим, сада и увек и у све векове. Амин.

Молитва у болести

О, Господе Исусе Христе, Боже наш, Ти си лечио људске болести и слабости само Својом речју све време Свога боравка у овоме свету. Погледај сада и нас верне, иако је Твоја Света воља да се избавим, излечи болест од које страдам. Подигни ме из ове постеље болести и слабости да бих Ти служио у све дане живота свога, настојећи да увек извршавам Свету вољу Твоју.

Дај, Господе, да и ова болест буде време које ћу употребити на слављење Твога човекољубља и прилика да се препородим следећи Тебе са чврстом решеношћу. Дај ми да стално имам на уму да сам прах и да живим једино по Твојој сили и благодати, јер си ме Ти створио и улио ми наду на спасење и живот вечни. Теби, Господе Исусе Христе, упућујем своје молитве, уздајући се у Твоју љубав и милосрђе и Теби узносим славу са Оцем и Пресветим Духом, сада, свагда и у све векове. Амин!

Поправка Цркве

Помаже Бог, браћо и сестре,

Од освећења нашег храма до данас, наш српски народ Британске Колумбије је, уз Божију помоћ и подршку свих других људи добре воље, и поред бројних потешкоћа, банкама и другим потражиоцима исплатио на име дуговања преко $ 1.500.000. Само у периоду од 2011. до данас дуг је смањен са $ 1.683.000 на $ 948,000, колики је тренутни износ.

Сада је дошло време да се усредсредимо на поправку наше цркве која прокишњава на више места.

Црква је наша друга кућа и наше огледало и зато не желимо више да постављамо канте за хватање кишнице која цури и капље, тако нешто не бисмо спокојно гледали ни у својој кући, а поготову не у Божијој. Због тога је одлучено да се прво поправи сама црква, а да се након тога размотри и поправка целог црквеног објекта јер вода улази и слива се и на доњи спрат по другим просторијама.

Како би се цео пројекат водио транспарентно и стручно, унајмљена је реномирана компанија RDH Building Science Inc. која је расписала тендер за поправку саме цркве и најповољнија понуда је $480.000. Планирано је да радови почну почетком фебруара и да трају око 14 недеља.

Сада је пред српском заједницом задатак да та средства обезбедимо и поправимо нашу цркву, нашу заједничку кућу! Истакнути чланови наше заједнице, хокејашки ас Милан Лучић, ктитор Ђорђе Заклан као и многи други чланови наше заједнице су се већ одазвали акцији.

Послушајмо речи светог Петра цетињског који каже:
„Ко учини колико је кадар, учинио је колико је дужан”.

Градећи цркву, изграђујемо себе!

Позивамо вас да се придружите и помогнете поправку цркве својим прилозима.

Сам Господ Бог гледа и враћа вишеструко!

Прилоге можете донети лично или послати на адресу:
7837 Canada Way, Burnaby, B.C., V3N 3K8
Ваше прилоге такође можете уплатити преко Pay-Pal-a (линк је на нашој веб страници).Обавезно напишите своју адресу како бисмо вам моглипослати потврду о прилогу која вас ослобађа од плаћања пореза.

Са благословом Епископа канадског Г. Митрофана
Управни Одбор и свештеник ЦШО св. Арх. Михајла

ЛАЗАРЕВА СУБОТА У ВАНКУВЕРУ

У славу Божију, а поводом празника васкрсења четвородневног Лазара у Витанији, верни народ и наши најмлађи, сакупили су се под сводовима цркве св.Арх. Михајла у Бурнабију, БК, да свечано дочекамо и прославимо празник Врбице.Празник је прослављен како и доликује, најпре молитвеном сабрању на св. Литургији, где је велики број верних ,одраслих и деце,приступио св. Причешћу, а убрзо затим и литијом око цркве. Господ нас је наградио лепим временом и благом климом, па смо поред врбових гранчица, имали и палмове гранчице у цркви, веома налик на начин како је и наш Спаситељ, дочекан приликом уласка у Јерусалим.

По завршетку литије, деца су овај радосни празнични дан наставила дружећи се у просторијама наше ЦШО, где су, као и претходних година била обрадована од стране наше ЦШО, КСС и српске школе, замком на надувавање, кокицама, уштипцима, и осталим забавним активностима, сакупљајући нашу дечицу у, и око наше Цркве. Хвала Богу, и деце и родитеља је било у великом броју, а надамо се да ће их у будућности бити у истом броју, а можда и више.

Протојереј Малиша Миловановић

Вече православне духовне музике – Извештај

У славу Божију, у ЦШО св. Арх. Михајла, започета је нова традиција, која има за циљ да кроз лепоту православног духовног појања прослављамо нашег Творца. Желећи да се боље упознамо са различитим традицијама црквеног појања, састали смо се у препуној сали наше ЦШО св. Арх. Михајла 17.марта 2018 године, најпре на вечерњој служби а касније и на предивној вечери, испуњеној дивним гласовима различитих хорова и појачких група. Поред домаћина, о.Малише Миловановића, били су присутни и свештеници из СПЦ о.Марко Радмановић и о.Мирослав Дејанов. Из Румунске Цркве св. Тројице присуствовао је о Николај Лапуште, а из Руске Цркве св. Николе о. Евстафиј Хрипунов и протођакон Христофор.

Сала је била препуна, око 400 људи са појцима, имали су прилику да уживају у лепоти химнографије наше Православне Цркве. Најпре је наступио овогодишњи хор-домаћин из ЦШО св. Арх. Михајла „ Обилић“, који је лепотом извођења изненадио одмах на почетку публику и однео симпатије. После је наступио хор из Румунске Цркве св. Тројице, а за њим је лепоте српског хорског појања исказао и хор „Мокрањац“ из ЦШО св. Саве. Потом су наступили и појци из Грчких цркава, који су химне Творцу изводили у византијском стилу, и поприлично измамили аплаузе. Затим су наступили хористи из Руске цркве св. Николе, не тако бројни, али гласовним могућностима су превазишли све хорове и појце. На крају су хористи из Руске цркве св. Николаја и хористи из ЦШО св. Арх. Михајла отпевали заједно „Вера наша православна“ а салве аплауза за изведену песму нису дуго престајале. Добротом и трудом чланова хора и сестара из КСС за све присутне приређено је и прикладно послужење, како би се дружење наставило између братских православних Цркава и пар сати након концерта. Дивно је било видети радост у очима свих присутних, и осетити понос богатства које носи наше црквено појање. Домаћинства за следећу годину прихватили су се парохијани Румунске Цркве св. Тројице у Њу Вестминистеру. Дивно је и красно видети како браћа прослављају Бога заједно.

Протојереј Малиша Миловановић
Ванкувер, март 2018

Зимски излет 2018. – Планина Сејмоур

Овогодишњи зимски излет српске школе Свети Василије Острошки узео је место у предивној природној идили планине Сејмоур. Планина Сејмоур део је Провинцијског Парка у Дистрикту Северног Ванкувера, провинције Британске Колумбије. Позната као локално скијалиште, али исто тако плени и својим стазама за планинско пешачење.

Иако је за време нашег боравка на Сејмору провејавала суснежиц , десетине сантиметара ново'нападалог снежног покривача учинило је да деца уживају још више у санкању, тубингу и грудвању. Авантуристички дух наших ученика, свеж планински ваздух, расположеност родитеља да помогну при реализацији овог излета, као и безрезервно залагање учитеља и овог пута је допринело да излет прође у забави, смеху и добром дружењу.

Симонида Савић

Прослављена Српска слава Свети Сава

У славу Божију и част Светог Саве, Црквено-школска општина Светог Архангела Михаила је приредила свечану Светосавску прославу у недељу 28. јануара са почетком у 12 часова.

Након Свете Литургије, у великој сали наше ЦШО окупио се велики број парохијана. Сестре из Кола српских сестара "Косовка девојка" су припремиле богат домаћи ручак који је отпочео уз благодарност Богу и са благословом свештеника протојереја Малише Миловановића. Отац Малиша је одржао пригодан и душекористан говор о Просветитељу српског народа, Светом Сави, а затим је уследила светосавска Академија коју су припремиле учитељице и ђаци Српске школе "Свети Василије Острошки" и Фолклорна група "Млада Србадија".

Академија је почела уз Химну Светом Сави у изведби хора Српске школе. У наставку су наши најмлађи ђаци из Школе описали живот Светог Саве кроз рецитале, драмске комаде, а такође приредба је била јако поучна. Кроз дијалоге и песме старији ђаци су, употпунили догађај са различитим причама и поукама о св. Сави. У паузама рецитала, деца су певала пригодне дечије песме. Програм је улепшан са лепин наступима уз народна српска кола у изведби најмађе, средње а затим и најстарије групе играча ансамбла "Млада Србадија".

Протојереј Малиша Миловановић

29.јануар 2018.
Бурнаби, БК, Канада

припао мушкој пјевачкој групи *Младе Србадије* који су уз помоћ хармонике и фруле такли срца свих са крајишким пјесмама Ој Шаторе ти планино стара и Одјекује пјесма стара.
Након програма уследила забава уз музику Драгана Петровића и Данијеле Даце Благојевић.

Хвала свима који су својим прилозима и својим добровољним радом омогућили ово упјешно вече.

Сав приход вечери је намјењен за поправку Цркве.

Крајишко прело

У суботу 3. фебруара, у Српском дому (7837 Canada Way, Burnaby), одржано је још једно успјешно *Крајишко Вече.*
За госте је најпре послужена богата вечера са крајишким специјалитетима а затим је уследио пригодан културно-умјетнички програм. Кроз стих , пјесму и игру учесници су оживјели крајишку традицију, а сигурно је највећи аплауз

Прослава Божића 2018

И ове 2018-те године Божић је дочекан у слављу и добром расположењу у српској православној цркви Светог Архангела Михаила.

Школска приредба

Благодарности на крају школске године

НЕДЕЉА, 13. МАЈ

10:00 Литургија

11:30 Пикник

12:15 Школска приредба и додела сведочанстава

ПРОГРАМ ПРИПРЕМАЈУ УЧЕНИЦИ СРПСКЕ ШКОЛЕ СВ. ВАСИЛИЈЕ ОСТРОШКИ СА УЧИТЕЉИЦАМА

ХРИСТОС ВАСКРСЕ!
ВАИСТИНУ ВАСКРСЕ!

Српска школа Свети Василије Острошки

Креативност и способност иновације су неке од важних животних вештина у данашње време. Деца раде озбиљан посао када се играју. Игра је велики отворени простор, где деца уче социјалне и лингвистичке вештине кроз размишљање и сарадњу, уче да доносе одлуке и подстичу љубав према учењу.

Симонида Савић

SERBIAN DAYS

JUNE 2 & JUNE 3

THIS YEAR'S BONUS FOR SPONSORS - FREE BOOTHS TO PROMOTE YOUR BUSINES

Serbian meat specialties

Castle for kids ..fun games

Folklore Performances

Friday, June 1st

7:00pm - Meet and Greet Guests from Waterloo - *Youth Night*

Saturday, June 2nd,

10:00am-6:00pm WALKATON, Sports, Souvenirs & Food Sales
Activities for Children

1:00pm-5:30pm Opening Ceremony -
Folklore Performances

7:00pm - Live Music with ***Dragan Band - Guest Dragana Jovic***

Sunday, June 3rd

11:00am - 5:00 pm Sports,
Souvenirs & Food Sales and Activities for Children

1:00pm-5:00pm Folklore Performances

EASTER EPISTLE

For I delivered unto you first of all that which I also received, how that Christ died for our sins according to the scriptures; and that He was buried, and that He rose again on the third day according to the scriptures. (1 Cor. 15, 3-4)

Dear brothers and sisters,

The great Apostle says that the Lord Christ suffered, and was buried, and resurrected as was foretold in the Scriptures. And even the Lord Himself, after His resurrection, explains to His disciples what was prophesised of Him in the laws, and through the prophets (Lk. 24, 27). These words of the prophets could only have been about Him.

Now, for nearly two millenniums we have celebrated the Resurrection of Christ as the ‘’feast of all feasts’’ and the ‘’celebration above all celebrations’’. Moreover, this celebration is always something new – something contemporary. Why? Because, even today, it spiritually resurrects from a sinful state anyone who believes in the risen Christ. It reveals and explains the mystery of our life and death. But not only the mystery for us, but for all of creation. In other words, that nothing is terminated by death. This is where we see that the mystery of life is indestructible. And that, in everything which lives, the law that it shall be born, grow, and die, is enshrined from its inception. Let us just look at a grain of wheat – one is planted so that we may receive hundreds. Did not the Lord explain this to us when He said: ‘’ *Verily, verily, I say unto you, except a grain of wheat fall into the ground and die, it abides alone: but if it dies, it brings forth much fruit’’* (Jn. 12, 24).

Let us contemplate on this mystery. Wheat is planted in the fall, and the grains remain underground throughout the winter under frost, cold, and snow. But when spring arrives, and the sun warms the earth, the grain begins to grow, freeing itself of the restraints of the ice and hardened soil. And the grain, which had previously died, falling apart, losing its shell and core, but not its life-giving germ, grows into a multidimensional plant. Is this not a victory over death through death, in this created nature? It surely is. For us, this is a mystery. And the mystery of life is closely tied to the mystery of death. And of course, vice versa.

Our Lord Jesus Christ, as God, did not have to die. But he accepted our mortal worldly nature so that He may make it immortal through His death. Death could not be defeated in any other way. Otherwise human nature could not be healed of mortality and rottenness.

Dear brothers and sisters,

We should not be ashamed, in these light and holy days, to greet each other, and even our enemies, instead of ''good morning, good day, or good evening'' with the most joyous greeting: Christ is risen! And who should we be ashamed of? The risen Christ? The holy apostles, martyrs, hierarchs, venerable mothers and fathers, whom with their lives and deaths confirmed the truth above all truths that Christ the Saviour resurrected from the dead? God help the one who is ashamed of Him? For then He will turn us away in front of His angels and His Heavenly Father (Lk. 9, 26).

Let us hurriedly bring the light and joy of Christ's resurrection to our homes, just as the myrrhbearing women and the apostles ran to announce the Good News to their loved ones. The resurrected Christ shall awaken those who, with faith and hope, are merely spiritually sleeping, as the holy apostle St. Paul says: ''*Awake thou that sleepest, and arise from the dead, and Christ shall give thee light*'' (Eph. 5, 14). And let us not allow the light of the Risen Christ, received at our baptisms, and particularly when we commune of the Body and Blood of the Lord, to ever depart from our souls. Let us not forget that the light of Christ enlightens all those who receive Him with faith and love. The light of Christ enlightens all.

During these days, let us especially be mindful of our brothers and sisters in Kosovo and Metohija, and all Orthodox Christians around the world – that the Resurrected Lord will give them physical and spiritual strength, and enlighten them so that they carry through all suffering, toils, and troubles.

We thank you all for your selfless help to our diocese, monastery, churches, and all those who were in need. May the Resurrected Lord Jesus Christ reward you with his eternal Heavenly Kingdom.

Sincerely and wholeheartedly we send you warm greetings with the joyous exclamation:

CHRIST IS RISEN!

INDEED HE IS RISEN!

Your intercessor before the Risen Lord,

BISHOP OF CANADA

The Resurrection of our Lord Jesus Christ - Easter (Vaskrs)

In Serbian language name Easter reflects a particular theological connection: it is called Vaskrs, meaning "Resurrection", passed onto us from a liturgical language form inherited from the divine Church Slavic language. Church Slavic is not a spoken language, it is only used for divine services in the Serbian and Russian orthodox churches to glorify and praise God.

Easter church services are followed by families having their baskets of colored eggs blessed by the parish priest. Usually the eggs are red symbolizing happiness, joy, rebirth and the blood of Christ. Families exchange eggs and say, Hristos Voskrese (Christ is risen). The response is Voistinu Voskrese (Indeed He is risen).

Central to the Serbian celebration of Easter is the egg, the seasonal symbol of new life. Serbs use ordinary chicken eggs at Easter, boiling scores of them at home on Good Friday. While the Easter weekend is the climax of the celebration, for many Serbs the festivities start in earnest on Lazar's Saturday. On that day, there is Evening service with a litany, a procession around the church, blessing of willow branches and little bells for children. Right after Vrbica is Palm Sunday, The Entrance of the Lord Jesus Christ to Jerusalem when the Divine Liturgy is served.

The tradition is dyeing the first set of eggs in red and setting one of them aside until next Easter. That egg is called the housekeeper, referring to the belief that the egg will help protect the home. Although coloured dyes for the eggs can be bought in the market, most people still dye at least 10 eggs by boiling them with an onion which gives eggs a nice caramel colour. And if you want to create a pattern on the egg, just draw on it with wax before boiling.

Although Easter bunnies are becoming more popular, the animal that truly symbolizes Easter for Serbs is the baby chick – the natural product of the egg. Young children often play with stuffed toys of chicks.
After colouring Easter eggs, families traditionally spend the afternoon at church. The Good Friday Service is performed in front of a replica of Jesus' shroud, symbolizing the removal the body from the cross. In some churches, believers pass under the shroud after the ceremony. Saturday is reserved for decorating homes. Easter Sunday starts with bells ringing in churches throughout the country.

In the Orthodox tradition, believers give up certain foods during the 40 days up to the Easter, making Easter Sunday a much-awaited feast.
After morning service, families have breakfast together and play the game of 'tucanje', which involves cracking eggs against each other to see which one breaks first.
Most Serbs spend Easter visiting friends and family. The phrase exchanged most commonly in greeting is "Hristos Vaskrse", meaning, "Christ is Risen". The response is Voistinu Voskrese (Indeed He is risen).

Easter Eggs

Easter eggs are special eggs that are often given to celebrate Easter. The egg is seen as a symbol of resurrection: while being dormant it contains a new life sealed within it. Easter eggs are dyed red to represent the blood of Christ, shed on the Cross, and the hard shell of the egg symbolized the sealed Tomb of Christ — the cracking of which symbolized His resurrection from the dead. Easter eggs are blessed by the priest and distributed to the faithful. Each household also brings an Easter basket to church. While the origin of Easter eggs can be explained in the symbolic terms described above, a sacred tradition among followers of Eastern Christianity says that Mary Magdalene was bringing cooked eggs to share with the other women at the tomb of Jesus, and the eggs in her basket miraculously turned brilliant red when she saw the risen Christ. The egg represents the boulder of the tomb of Jesus.

A different, but not necessarily conflicting legend concerns Mary Magdalene's efforts to spread the Gospel. According to this tradition, after the Ascension of Jesus, Mary went to the Emperor of Rome and greeted him with "Christ has risen," whereupon he pointed to an egg on his table and stated, "Christ has no more risen than that egg is red." After making this statement it is said the egg immediately turned blood red.

Lazareva Subota (Lazarus Saturday)

Vrbica (Врбица) or Lazareva Subota (Serbian: Лазарева субота, Lazarus Saturday) is a Serbian Orthodox tradition that has origins in the Eastern Christian feast of Lazarus Saturday, however the feast has its own features. The feast celebrates the resurrection of Lazarus of Bethany, the narrative of which is found in the New Testament Gospel of John (John 11:1-45).

The feast is also to commemorate Tsar Lazar, a national symbol and the King of Serbia who fought and died at the historical Battle of Kosovo in 1389 against the invading Ottoman Turkey. It is believed that Lazar led the procession and since the ritual (Lazarice) is held every year at his name day.

Lazarice is a Serbian tradition of procession during the Serbian Orthodox feast of Lazareva Subota

(Lazarus Saturday, the Serbian Orthodox feast is different from other churches) the parade consists of six (or more) maids.

The Date of Pascha

The time of the Great Lent is dependent on the date of Pascha, which varies from year to year. According to a Canon of the First Ecumenical Council (Nicea 325), Holy Pascha is the first Sunday after the first Full Moon which falls upon or immediately after the Spring Equinox (according to ancient reckoning March 21). In addition, this Council decreed that Pascha cannot precede or fall on the Jewish Passover (14th day of the Month Nissan). The Full Moon used for the purposes of calculating the date of Pascha is the fourteenth day of a Lunar Month reckoned according to an ancient ecclesiastical computation and is not the actual astronomical Full Moon.

The number of days between each Full Moon (the Lunar Month) is not exact according to the Solar Calendar (usually about 29V& days) and ancient calendars added or subtracted a period called an epact to harmonize the Lunar and Solar Calendars. These epacts as calculated by the Orthodox Church, vary from those calculated by the Western Churches. In addition, the Western Churches do not follow the Nicean Council's decree that Pascha must not precede or fall on the Jewish Passover, and it is for these reasons that there is often a great variance from one year to the next between the Orthodox Church and the Western Churches concerning the date of Holy *Pascha.*

Saint Cyril and Saint Methodius Equal to the Apostles

Saints Cyril and Methodius were brothers from Thessalonica of distinguished and wealthy parents, Leo and Maria. The older brother Methodius spent ten years as an officer among the Macedonian Slavs and thus learned the Slavic language. After that Methodius withdrew to Mount Olympus and dedicated himself to the monastic life of asceticism. It was here that Cyril (Constantine) later joined him. When the Khazarite king, Kagan, requested preachers of the Faith of Christ from Emperor Michael III then, by command of the emperor, these two brothers were found and sent among the Khazars. Convincing King Kagan of the Faith of Christ, they baptized him along with a great number of his chief assistants and even a greater number of the people. After a period of time, they returned to Constantinople where they compiled the Slavonic alphabet consisting of thirty-eight letters and proceeded to translate ecclesiastical books from Greek into Slavonic. At the request of Prince Rastislav, they traveled to Moravia where they spread and established the devout Faith and multiplied books and distributed them to the priests to teach the youth. At the request of the pope, Cyril traveled to Rome where he became ill and died on February 14, 867 A.D. Then Methodius returned to Moravia and labored to strengthen the Faith of Christ among the Slavs until his death. Following his death - he died in the Lord on April 6, 885 A.D. - his disciples, THE FIVE FOLLOWERS, with St. Clement, the bishop at the head, crossed the Danube River and descended to the south into Macedonia, where from Ohrid they continued their labor among the Slavs begun by Cyril and Methodius in the north.

SLAVA OF FOLKLORE GROUP
MLADA SRBADIJA

ST. CYRIL AND ST. METHODIUS

MAY 23, 2018

6:00 PM Blessing of Slava Bread and Wheat

Life in Church ~ Life in God's Commandments

Written by Ljiljana Toljevic
Student of St. Sava Faculty of Theology, Libertyville

You shall love the Lord your God with all your heart and with all your soul and with all your mind and with all your strength.'
'Love your neighbor as yourself.
'No other commandment is greater than these." (Mark 12:31-32)

Serbian Orthodox Church, and all Pan Orthodox Churches (this means all of the orthodox churches across the globe) is centered in divine services, holy mysteries and parish and church-school congregation life.

We go to Church to give thanks, to be with our Saviour and our Lord. The Church is mysterious body of Christ, our Mother and our fortress of faith, lighthouse of Heaven. Even in families when children grow up and have their own families, they visit their parents on Sundays and holidays to spend time together, to support and to encourage one another. This is the way of love. We are always keeping family together to ensure health, success and prosperity for our children and relatives. We cherish and preserve our roots and our ancestors, yet always believing in, hoping and longing for our true God and His Kingdom to come.

That is why Church is important to us, because it pours us with heavenly God's grace through Holy Sacraments of Baptism, Chrismation, Eucharist, Confession, Holy Unction, Marriage and Ordination (Priesthood) while we live on this earth and directs us toward God and heaven and our life eternal in Christ.

Decalogue (Ten God's Commandments)

1. I am the Lord your God …
thou shalt have no other gods before Me.
2. Thou shalt not make for thee any graven image or any likeness of anything that is in heaven above, or that is in the earth beneath, or that is in the water under the earth; thou shalt not bow down to them, nor serve them.
3. Thou shalt not take the name of the Lord thy God in vain.
4. Remember the sabbath day, to keep it holy. Six days thou shalt labor and do all thy work, but the seventh day is the sabbath of the Lord thy God.
5. Honor thy father and thy mother, that it may be well with thee, and that thy days may be long upon the earth.
6. Thou shalt not kill.
7. Thou shalt not commit adultery.
8. Thou shalt not steal.
9. Thou shalt not bear false witness against thy neighbor.
10. Thou shalt not covet thy neighbor's wife; thou shalt not covet thy neighbor's house, nor his field … nor anything that is thy neighbor's.

This has been the way of living of the Serbian people, this has been the Christian way: love, unity, harmony at home and life, unity and harmony in the Church through Holy Sacraments.

Church is not a private organization or a commercial business where somebody goes to multiply profits and gain personal treasures or wealth or to assert personal aspirations, interests or wishes. This is not pleasing to God, as He said: *My house shall be called* the *house of prayer (Matthew 21:12-13)* …Though as a building it is on earth, yet all is heavenly: fortress of faith, the mysterious body of Christ, dwelling of God and angels.

Though God, who created all things visible and invisible, and the universe, and beyond anything we can comprehend, could have taken control of the entire planet and make it the way that is best for all His children – yet He did not. Why? Because He loves us and respects our freedom, our personalities. He gave us gifts: gave us life, soul eternal, our freedom to live, to love, to think, to create and exist the way we choose. He is asking us though to do it the good way, not only because it is His commandment, but because it is in our best interest, of eternal consequences. He gave us gifts – he will not take them away from us. How will we use these gifts, up to what end and for which purpose, the choice is entirely on us. That is why peace and freedom are so important. Peace in our heart, peace in our city, village, our country and the entire world. Peace is a blessing from God: *Peace I leave with you; My peace I give to you. I do not give to you as the world gives. Do not let your hearts be troubled; do not be afraid* (John 14:28).

God died on the Cross for us, so that we may be saved and have life eternal. Nothing else needs to be said: God Almighty died for us because He LOVES us and "He has resurrected on the third day according to the Scriptures" (*Nicene Creed*). Weather you chose to believe or not to believe in Him, that does not affect His almighty existence without the beginning or the end, nor His glory "I am that I am" he says to Moses on Mount Sinai (Exodus 3:14). "I am Alfa and Omega" (Revelation 21:6) the beginning and the end the Lord says.

As it is with a belief in God, the same is with living in His commandments. As soon as we live in accordance with God's will we receive His grace that strengthens us spiritually and physically. Once we choose to commit a sin and do what is evil in the sight of the Lord, we immediately detach ourselves from God's grace – and we fall apart from grace as our actions, thoughts, choices took us away. Because all sin is bad for us: adultery, alcoholism, drugs, gluttony, stealing, cheating, forgery, false testimony, hating and hurting any other beings. From such misery where sin throws us we escape only with honest and sincere repentance and we have to stop doing what is bad for us and God's mercy will help us to recover our body and soul.

Truly great, wonderful is our God who loves mankind. He is a loving Father to all, believers and non believers. He is not a tyrant who wants to oppress or control His people in order to assert his own powers. On the contrary, everybody is free to choose what to do. That is why those ones whom God has given the authority to govern states of countries and nurture lives of nations have more responsibility before God. Their duty to the nation and justice must come before their personal interest, and that is a noble sacrifice of oneself: loving your neighbor like yourself (*Mark 12:31*). This is the way for nations to flourish and this is the way to live in God's commandments.

St. Simeon and St. Sava, the founders of Serbian Nation, knew this very well and governed their land in just and honorary manner that the royal family blossomed in sainthood. Though a king and a prince of great wealth and land, they have ensured that their nation is strong not only in land and in economy, but in God's truth and in God's spirit, and they built many churches, monasteries, hospitals and orphanages.

Nothing is To Be Done Without a Blessing

God has established church hierarchy to keep the church sacred and under divine guidance.
There are at times situations at the church where people, out of their own desire or intentions, assert their own will and start doing some tasks or projects at the church. As the times passes the fruits are not being yielded as they wished and then they wonder: What is going on? How come I am not succeeding in this?

Well it is because the Church is a holy place and God has set is so: that in the Church be hierarchy, obedience and harmony in accordance to His will. He knows the best what and how should be done, which person should do which task. By doing God's will - we are achieving many things: we show humility and respect for God, we act as God wills, we demonstrate our love and obedience to God and we diminish our own will. *He must increase, but I must decrease* (John 3:30).

Life in Church Community

Christ Himself has shown us the way to live harmoniously in a congregation. He has gathered his 12 Apostles like humming birds around Him not because He alone could not have conquered the world and the death all by Himself. He gathered the apostles to show us to live together in harmony with one another. St. Basil the Great also wrote about the social nature of the man and recommended life in congregation where we can mutually support each other and help each other become a better person.

People who love God do not hate anyone, they do not judge anyone but they act with kindness, mercy and love towards one another, because they do not want to sadden God with their behavior or actions. That's how saints are, that's what we should strive for: to live in God's commandments and be clothed in virtues of obedience, honesty, chastity, dignity, love, mercy, forgiveness, beauty and most of all worship and love for our God and love all of our neighbours and enemies.

Historical Circumstances of the Ten Commandments

Bishop Alexander (Mileant)

The reception of the Ten commandments is one of the most significant events of the Old Testament. With this event is connected the very formation of the Jewish nation and the beginning of the covenant with God that ultimately led to the creation of the New Testament. Before the reception of the Ten commandments there lived in Egypt an obscure and illiterate Semitic tribe, enslaved to build cities and monuments for the pharaohs; after it there arose a great nation called upon to serve God and to spread among other nations the true faith in Him and salvation in His Messiah, our Lord Jesus Christ.

The circumstances surrounding the receipt of the Ten commandments are related in the book of Exodus (chapters 19-20 and 24). In approximately 1500 B.C., following the great miracles performed by Moses in Egypt, the pharaoh was compelled to free from slavery the Hebrew people. Led by Moses, the Hebrews miraculously crossed the Red Sea and went south across the desert of the Sinai peninsula, setting their course towards the promised land. On the fiftieth day after the exodus from Egypt, the Hebrews arrived at the foothills of Mount Sinai and encamped nearby. As Moses ascended the mountain, God appeared to him and said, "Thus you shall tell the children of Israel: "You have seen what I did to the Egyptians, and how I bore you on eagles' wings and brought you to Myself. Now therefore, if you will indeed obey My voice and keep My Covenant, then you shall be a special treasure to Me above all people; for all the earth is Mine. And you shall be to Me a kingdom of priests and a holy nation."' When Moses repeated to the people what God just said to him, they answered, "All that the Lord has spoken, we will do" (Exodus 19:5-8).

Then the Lord instructed Moses to prepare the people for the receipt of the commandments by abstinence, fasting and praying. Moses again ascended to Mount Sinai. On the third day, as a dense cloud covered the mountain, it started shaking. After this, bright lightning flashed, thunder roared and the loud sound of trumpets was heard. All the people from far away observed these events with trepidation.

It was during this awesome appearance that the Lord proclaimed to Moses His Ten commandments and inscribed them on two stone tablets. After descending from the mountain, Moses gave these commandments to the people, and they promised to observe them because they all witnessed the glory and power of God. Then the covenant between God and the Hebrews was established: the Lord promised the Hebrews His mercies and protection, and they in turn promised to Him that they would live righteously. Moses once more ascended the mountain, remaining there for forty days while fasting and praying. Here the Lord gave Moses other laws, both ecclesiastical and laic, and commanded him to erect a transportable temple-tent, and gave him maxims regarding priestly service and sacrificial offerings. The two stone tablets with the commandments were placed in the "Ark of the Covenant" (a gilded chest depicting cherubim on the lid) as an everlasting reminder of the covenant between God and the Israelite people.

2001 Holy Trinity Orthodox Mission

OUR ORTHODOX FAITH

Our faith, old faith
Faith of our old tsars
Eternal faith, glorious faith
Our Orthodox faith.

Faith of regiments and princes
And knights from people
Eternal faith, glorious faith
Our Orthodox faith.

It gave birth to knights
It raised the saints
Eternal faith, glorious faith
Our Orthodox faith.

It has enlightened the Serbian people
It sanctified the Serbian land
Eternal faith, glorious faith
Our Orthodox faith.

It has enlightened the Russian people
It sanctified the Russian land.
Eternal faith, glorious faith
Our Orthodox faith.

This faith is soothing to the soul
And it shines to human mind
Eternal faith, glorious faith
Our Orthodox faith.

It blesses the heart,
it strengthens the will,
Who can beside her look for a better one!
Eternal faith, glorious faith
Our Orthodox faith.

Saint Bishop Nikolay Serbian

CHURCH MUSIC THROUGH THE AGES

CONCERT OF ORTHODOX SRITUAL MUSIC

On March 17 of this year, at our church was held a great evening of orthodox spiritual music. It was envisioned to gather brothers and sisters from other orthodox communities and through music and angelic songs to glorify God and His saints. In the concert 5 different choirs participated singing in different choruses: byzantine, medieval church songs, medieval Serbian songs, as well as some of Russian monastic choruses and contemporary composers.

The concert was opened by ***Choir Obilic*** from St. Archangel Michael Serbian Orthodox Church which sang vividly and has set the tone for concert atmosphere. They sang: **Agni Partene** (Marije Djevo) /Written by St. Nectarius, Valam's Chorus/, **Now the Cherubims** (Ize Heruvimi) /Moscow Chorus/, and **Our Faith, Glorious Faith** /Song written by St. Nikolay Serbian, St. Elizabeth Russian Monastery Chorus/.

Beautiful singing of Choir of Romanian Holy Trinity Orthodox Church, has also captivate the audience as well as their youth choir that sang with them. Their choice of songs was: **Milueste-ma Dumnezeule** EN., **"Have mercy upon me, O God"** /Psalm 50, music by Gheorghe Cucu/, **Doxologia** gl5, EN .Doxology Tone 5 /by Chiril Popescu/, **FecioaraMaica** - EN. Virgin, our Lady Cor (Children Unison Choir with Alexia & Sara Cirstea, Maria Kamner).

A very harmonious performance was by the Choir "Stevan Mokranjac" – St. Sava Serbian Orthodox Church who sang **Prokimenon Who is Great like our God** / Kto Bog Velij /, **To Thee I Sing** /Tebe pojem /by Kornelije Stankovich, **To Thine Holy Cross** / Krestu Tvojemu /by Stevan Mokranjac

Greek Cantors from St. Nicholas and Demetrius Greek Orthodox Church sang several Byzantine hymns and showed the beauty of the church music through the ages. They sang: Dismissal Hymn of the Sunday of Orthodoxy "**We venerate your pure image", Dismissal Hymn of St. Gregory Palamas, "The light of Orthodoxy" Triodion Hymns after the 50th psalm, "Open the doors of repentance" "Guide me to repentance", Hymns from Great Compline: A. "Lord of Hosts be with us", B. "For God is with us", C. "Always protecting us o Pure One", and Dismissal Hymn from the Bridegroom Services "Behold the Bridegroom cometh"**

An amazing singing was delivered by the Choir of St. Nicholas Russian Orthodox Church who sang **Bless the Lord my Soul** / Psalm 102, **O Mather of God** / P. Chesnokov, **Truly it is Meet** /Достойно есть/ Archbishop Ionafan, **God is with us** / I. Smirnov

The concert was ended with singing of Choir of St. Nicholas Russian Orthodox Church and St. Archangel Serbian Church Choir Obilic who sang together **Our Faith, Glorious Faith** /Song written by St. Nikolay Serbian, St. Elizabeth Russian Monastery Chorus/

Our great "thank you" to all choirs and their members for taking part in this concert. We hope that this gathering on the wings of songs to the glory of God will become a traditional event as a celebration of our faith and love for one another and growth of the orthodox communities.

EVENING OF ORTHODOX CHURCH MUSIC

Koncert
МЛАДА СРБАДИЈА
ŠARENILO NAŠEG SOKAKA
апотека
(604) 526-7778
pharmacy
12 Maj
7:00 PM
BUTCHER BOY
(604) 553-9910
Cevapi
Mala Porcija : $6
Velika Porcija: $12
$20 Ulaznica
After Party
DJ BOOMBAR
St. Archangel Michael Serbian Church
7837 Canada Way, Burnaby, BC

ДУХОВНЕ ПОУКЕ ПАТРИЈАРХА ПАВЛА

О хришћанској ревности

Спаситељ је истерао трговце из храма, као што стоји и код Апостола Јована, из ревности јер после тога догађаја ученици се његови сетише да је (за њега) написано: "Ревност: за дом твој изједа ме". Овде нам Господ показује пример ревности. Али ако хоћемо у свакој прилици да знамо каква треба да буде наша ревност, потребно је да се подсетимо речи Апостола Павла о оним припадницима јеврејског народа који нису прихватили Христа. За њих Апостол каже: "Сведочим да имају ревност за Бога, али не по разуму" (Рим. 10, 2).

Права ревност је она која је разумна, јеванђелска, као ова коју је показао Спаситељ. Такву ревност и ми треба да имамо, разумну ревност. Ако њу будемо имали, избећи ћемо сваки фанатизам и сва претеривања. Нека би нам Господ помогао да и ми имамо исту ону ревност у врлини и према сваком добром делу коју је Он имао према дому Оца свога!

О бесконачној љубави Божијој

Драга браћо и сестре, имајмо пред очима духовним ту бесконачну љубав Божију, Сина Божијега, који је ради нас грешника сишао у овај свет, родио се као човек, претрпео сва гоњења, страдања и на послетку крст и смрт, ради нас и нашег спасења, из љубави према нама. Љубављу према Њему и одговоримо, иако нисмо богати цареви који су му донели злато, ливан и смирну, принесимо му чиста срца и чисте душе, да би кад изађемо пред Њега, Он нас признао и познао као своје, и да би се, то увек понављам и себи и вама и свима који имају уши да чују, да би се преци наши узрадовали кад изађемо пред њих, познали нас и они као своје потомке и признали нас за своје најрођеније. Бог вас благословио!

Љубав нас уједињује са Богом

Љубав је највећа врлина, али се до љубави која је највећа и која је "свеза савршенства" не може доћи наједанпут, док се прво не стекну и остале врлине, почевши од смирености, од смирења. И Апостол Павле нас опомиње на то да "сад остаје вера, нада, љубав, али је љубав највећа" (1 Кор. 13, 13). Наиме, кад будемо своје срце очистили, онда ћемо моћи да видимо Бога и овде у овом свету, а видећемо Га и у ономе, ако се удостојимо да гледамо Његово лице, ако не будемо послани због својих греха у таму вечну. Тада ће вера наша прећи у знање, у гледање. А нада, нада ће прећи у остварење. Наша је нада да ћемо ући у Царство Небеско, бити у броју свију оних светих и гледати лице Божије. Нада ће наша дакле, прећи у остварење. А љубав, она нема у шта више да пређе. Она ће бити и сада и тада веза наша с Богом, љубав која нас уједињује са Богом, уједињује све наше снаге и оне рационалне у нама, уједињује нас са свима људима добре воље и онда имамо мир. Зато је љубав највећа врлина. Трудити се дакле, да идући Царству Божијем, испуњавајући заповести Божије спремамо се редом свакога дана за достизање те највеће врлине, уласка у Царство Божије и љубави која ће нас ујединити са Богом и свима светима. Бог вас благословио!

Живети по науци Еванђелској свакога дана, часа и минута

Но шта ће чинити други то зависи од њих, то је у њиховим рукама, али шта ћемо чинити ми, у нашим је рукама. Бог очекује од нас, очекују и свети преци наши, да увек поступамо као народ Божији, као људи свесни, који знају шта раде јер има и оних који то не знају, по речи Господњој са крста за оне злочинце који су се под крстом ругали Њему, а Он се молио Оцу: "Оче опрости им, не знају шта раде". Ми дакле, браћо и сестре, да увек будемо они који знају шта раде и да то што треба и радимо и чинимо и по еванђелској науци се владамо. Јер хришћанство јесте то: знање науке еванђелске, науке Господа Исуса Христа и живот по тој науци свакога дана, свакога часа, свакога минута.

SERBIAN DAYS

JUNE 2 & JUNE 3

THIS YEAR'S BONUS FOR SPONSORS - FREE BOOTHS TO PROMOTE YOUR BUSINES

Serbian meat specialties

Castle for kids ..fun games

Folklore Performances

Friday, June 1st

7:00pm - Meet and Greet Guests from Waterloo - *Youth Night*

Saturday, June 2nd,

10:00am-6:00pm WALKATON, Sports, Souvenirs & Food Sales
Activities for Children

1:00pm-5:30pm Opening Ceremony -
Folklore Performances

7:00pm - Live Music with ***Dragan Band - Guest Dragana Jovic***

Sunday, June 3rd

11:00am - 5:00 pm Sports,
Souvenirs & Food Sales and Activities for Children

1:00pm-5:00pm Folklore Performances